

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 2

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 5 ianuarie 2000

SUMAR

	Pagina	Nr.		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
Decizia nr. 144 din 7 octombrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală....	1-3		1.066/1999. — Hotărâre privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit	4-32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 144

din 7 octombrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală

Ioan Muraru — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Iuliana Nedelcu — procuror
Marioara Prodan — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, ridicată de Nicolae Mailat în Dosarul nr. 1.790/1999 al Tribunalului Sibiu.

La apelul nominal se constată lipsa părților.
Procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, procurorul pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, prin care se instituie asistența juridică obligatorie în timpul judecății și în alte cazuri decât cele cuprinse în alin. 2 al art. 171 din Codul de procedură penală. Procurorul consideră că textul de lege criticat nu contravine prevederilor art. 24 din Constituție privind dreptul la apărare, textul referindu-se și la alte cazuri în care legiuitorul a considerat necesară asistența juridică obligatorie. Se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 17/1999 prin care s-a respins excepția de neconstituționalitate având același obiect, considerându-se că textul de lege criticat este conform Constituției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 17 mai 1999 Tribunalul Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, ridicată de Nicolae Mailat în Dosarul nr. 1.790/1999 aflat pe rolul acelei instanțe.

În motivarea excepției autorul acesteia nu indică nici un text din Constituție căruia i-ar contraveni art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, însă consideră că asistența juridică obligatorie trebuie asigurată în toate fazele procesului, inclusiv la urmărirea penală. Totodată solicită emiterea unei decizii interpretative a Curții Constituționale, în sensul de a se pronunța dacă prin expresia „*în cursul judecății*” se înțelege a fi inclusă și faza de urmărire penală.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate, instanța o consideră neîntemeiată, apreciind că textul de lege criticat nu contravine dispozițiilor art. 24 din Constituție, care garantează dreptul la apărare, legiuitorul înțelegând să limiteze cazurile în care asistența juridică este obligatorie tocmai pentru că statul este cel care suportă cheltuielile legate de aceasta, atunci când se acordă din oficiu. Nu există însă nici un impediment pentru inculpat de a apela la serviciile unui avocat ales, iar organele de urmărire penală sunt obligate să îi aducă la cunoștință acest drept.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se consideră că excepția este neîntemeiată, dispozițiile legale criticate fiind conforme prevederilor art. 24 din Constituție. Se mai arată că dreptul la apărare este reflectat în alin. 1 al art. 171 din Codul de procedură penală, care prevede că învinuitul sau inculpatul are dreptul să fie asistat de apărător în tot cursul urmăririi penale sau al judecății, iar organele judiciare sunt obligate să îi aducă la cunoștință acest drept. Se instituie un drept al persoanei, de care aceasta dispune, iar nu o obligație a organelor judiciare de a asigura asistență juridică. Art. 24 alin. (2) din Constituție, precum și art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală se referă la avocatul ales. Există însă și situații în care legea impune asistența juridică obligatorie a învinuitului sau a inculpatului, considerându-se că apărarea este o instituție de interes social care funcționează atât în interesul învinuitului sau al inculpatului, cât și al bunei desfășurări a procesului penal. Aceste situații sunt prevăzute la art. 171 alin. 2 din Codul de procedură penală atât pentru faza de urmărire penală, cât și pentru faza de judecată, precum și la art. 171 alin. 3, numai pentru faza de judecată. Regula este deci că asistența juridică este facultativă, iar cazurile în care este obligatorie sunt expres prevăzute de lege. Legiuitorul apreciază care sunt aceste excepții, conform art. 125 alin. (3) din Constituție, care prevede că procedura de judecată este stabilită de lege. Guvernul apreciază că această

limitare nu încalcă dreptul la apărare al învinuitului, care beneficiază de numeroase garanții procesuale în timpul urmăririi penale sau al judecății, indiferent dacă asistența juridică este facultativă sau obligatorie. În concluzie se arată că dreptul la apărare include dreptul la asistență juridică, dar nu presupune în mod automat dreptul la asistență juridică obligatorie.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, care are următorul cuprins: „*În cursul judecății asistența juridică este obligatorie și în cauzele în care legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani sau când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea.*”

Autorul excepției, deși nu arată explicit, consideră că aceste dispoziții sunt contrare prevederilor constituționale referitoare la dreptul la apărare. Această critică este neîntemeiată, deoarece prevederile constituționale privitoare la dreptul la apărare, cuprinse în art. 24 din legea fundamentală, își găsesc expresia în art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală, care are următoarea redactare: „*Învinuitul sau inculpatul are dreptul să fie asistat de apărător în tot cursul urmăririi penale și al judecății, iar organele judiciare sunt obligate să-i aducă la cunoștință acest drept.*” Acest drept la apărare al învinuitului sau al inculpatului poate fi sau nu exercitat, asistența având un caracter facultativ.

Asistența juridică obligatorie este o excepție instituită de legiuitor pentru cauzele în care învinuitul sau inculpatul se află în anumite situații speciale prevăzute la alin. 2 al art. 171 din Codul de procedură penală, și anume este minor, militar în termen, militar cu termen redus, rezervist, concentrat, elev al unei instituții militare de învățământ, internat într-un centru de reeducare sau într-un institut medical-educativ, ori când este arestat, chiar în altă cauză.

În alin. 3 al art. 171 din Codul de procedură penală, text care face obiectul controlului de constituționalitate, sunt prevăzute și alte cazuri de asistență juridică obligatorie, în cursul judecății, și anume când inculpatul este judecat pentru săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani sau când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea. Stabilirea acestor excepții este de competența exclusivă a legiuitorului.

Dreptul la asistență juridică nu presupune însă, în mod automat, dreptul la asistență juridică obligatorie. În cadrul asistenței juridice obligatorii legiuitorul are opțiunea de a

stabilă faza procesului în care această apărare, considerată instituție de interes social, asigură atât interesul învinutului sau al inculpatului, cât și buna desfășurare a procesului penal.

Nu poate fi primită nici susținerea autorului excepției referitoare la încălcarea dreptului la apărare prin asigurarea asistenței juridice obligatorii numai în timpul judecării procesului, nu și în faza de urmărire penală, pentru că există numeroase garanții procesuale de care beneficiază învinutul în faza urmăririi penale, indiferent de caracterul facultativ sau obligatoriu al asistenței juridice. De asemenea, în cazul în care asistența juridică nu este obligatorie, nimic nu îl împiedică pe învinuit sau pe inculpat să recurgă la serviciile unui avocat ales.

Interpretând și aplicând dispozițiile constituționale privind dreptul la apărare, în concordanță cu prevederile art. 6 pct. 3 lit. c) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform căroră „*Orice acuzat are, în special, dreptul: [...] c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele*

justiției o cer”, Curtea constată că aceste dispoziții nu au fost încălcate prin textul de lege criticat (alin. 3 al art. 171 din Codul de procedură penală).

Cererea autorului excepției, adresată Curții Constituționale, de a emite o decizie interpretativă prin care să se statueze dacă prin expresia „*în cursul judecării*” se înțelege și faza de urmărire penală nu poate fi primită, deoarece, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională nu se poate pronunța asupra modului de interpretare și de aplicare a legii, ci numai asupra înțelesului său contrar Constituției.

Art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală a mai fost supus controlului de constituționalitate al Curții, excepția de neconstituționalitate fiind respinsă prin Decizia nr. 17 din 9 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 112 din 18 martie 1999. În considerentele acelei decizii Curtea consideră că reglementarea diferită a dreptului la asistență juridică obligatorie este o problemă de legiferare, care este de competența exclusivă a autorității legiuitoare. Aceste considerente își mențin actualitatea și în cauza de față, neexistând elemente noi care să impună schimbarea jurisprudenței Curții.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală, ridicată de Nicolae Mailat în Dosarul nr. 1.790/1999 al Tribunalului Sibiu.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 octombrie 1999.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. **Ioan Muraru**

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit

În temeiul prevederilor art. 82 din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit,

Guvernul României hotărăște :

Articol unic. — Se aprobă Normele metodologice pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit, cuprinse în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU

MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor,

Decebal Traian Remeș

București, 29 decembrie 1999.
Nr. 1.066.

ANEXĂ

NORME METODOLOGICE

pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit

Ordonanță

Art. 2. — (2) Sunt, de asemenea, contribuabili, în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe, persoanele fizice române fără domiciliu în România, precum și persoanele fizice străine, care realizează venituri din România în alte condiții decât cele menționate la alin. (1) lit. b) și c), potrivit convențiilor de evitare a dublei impuneri.

Norme metodologice

Sunt contribuabili, potrivit art. 2 alin. (2) din ordonanță, persoanele fizice române fără domiciliu în România, precum și persoanele fizice străine, rezidente ale unor state cu care România are încheiate convenții de evitare a dublei impuneri, care realizează venituri din România în următoarele condiții:

— veniturile sunt obținute din activități care nu se realizează prin intermediul unei baze fixe situate pe teritoriul României;

— veniturile sunt obținute într-o perioadă care nu depășește în total 183 de zile în orice perioadă de 12 luni începând sau sfârșind în anul calendaristic vizat, în condițiile prevederilor convențiilor de evitare a dublei impuneri.

Ordonanță

Art. 4. — (1) Categoriile de venituri care se supun impozitului pe venit sunt:

- a) venituri din activități independente;
- b) venituri din salarii;
- c) venituri din cedarea folosinței bunurilor;
- d) venituri din dividende și dobânzi;
- e) alte venituri.

(2) În categoriile de venituri prevăzute la alin. (1) se includ atât veniturile în bani, cât și echivalentul în lei al veniturilor în natură.

Norme metodologice

Veniturile din activități independente, din salarii și din cedarea folosinței bunurilor sunt venituri care se supun procedurii de globalizare și de determinare a impozitului pe venitul anual global.

Veniturile din dividende și dobânzi și cele cuprinse în categoria „alte venituri“ se supun impozitării, pe fiecare loc de realizare, în cadrul acestor categorii de venituri, impozitul fiind final.

Ordonanță

Art. 5. — Nu sunt venituri impozabile și nu se impozitează, potrivit prezentei ordonanțe, următoarele:

a) ajutoarele, indemnizațiile și alte forme de sprijin cu destinație specială, acordate din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetele locale și din alte fonduri publice, precum și cele de aceeași natură primite de la terțe persoane, cu excepția indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, de maternitate și pentru concediul plătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de până la 2 ani, care sunt venituri de natură salarială;

Norme metodologice

În categoria veniturilor neimpozabile se cuprind veniturile obținute de persoanele fizice, cum sunt:

- alocația de stat pentru copii;
- alocația de stat pentru copii cu handicap, în condițiile și în cuantumul prevăzute de lege, majorat cu 100%;
- alocația de întreținere pentru copii cu handicap, aflați în plasament familial sau încredințați, potrivit legii, unei familii sau persoane ori unui organism privat, autorizat potrivit legii, în cuantumul prevăzut de lege, majorat cu 50%;
- ajutorul special lunar acordat pe toată durată handicapului pentru cei care sunt inapți de muncă din cauza handicapului;
- alocația suplimentară pentru familiile cu copii;
- indemnizația acordată începând cu cea de-a doua naștere;
- ajutoarele care se acordă soțiilor celor care satisfac serviciul militar obligatoriu;
- ajutorul social acordat potrivit legii;
- ajutorul de urgență acordat de Guvern și de primari în situații de necesitate, în limita fondurilor existente;
- alocația pentru fiecare copil încredințat sau dat în plasament familial;
- ajutoarele pentru procurarea de dispozitive medicale;
- ajutorul de șomaj;
- alocația de sprijin;
- ajutorul de integrare profesională;
- indemnizația lunară reparatorie, acordată urmașilor sau părinților eroilor-martiri, mamelor care se pensionează din motive de sănătate survenite după pierderea copilului și răniților;
- indemnizația lunară de îngrijire acordată persoanelor încadrate în gradul I de invaliditate, precum și marilor mutilați;
- indemnizația lunară acordată persoanelor persecutate din motive politice;

— indemnizația lunară acordată magistraților înlăturați din justiție din considerente politice;

— indemnizația de veteran de război, inclusiv sporul, acordate potrivit legii;

— renta lunară acordată, potrivit legii, veteranilor de război;

— ajutorul anual pentru acoperirea unei părți din costul chiriei, energiei electrice și energiei termice;

— ajutorul de înmormântare;

— sprijinul material acordat soțului supraviețuitor sau urmașilor membrilor Academiei Române;

— ajutoarele acordate emigranților politici greci;

— ajutorul pentru refugiați;

— ajutoarele umanitare, medicale și sociale;

— ajutoarele sociale acordate în baza legislației de pensii.

Ordonanță

f) contravaloarea echipamentelor tehnice, echipamentului individual de protecție și de lucru, alimentației de protecție, medicamentelor și materialelor igienico-sanitare, ce se acordă potrivit legislației în vigoare;

Norme metodologice

Nu sunt venituri impozabile:

— contravaloarea echipamentelor tehnice primite de angajat sub formă de aparatură, dispozitive, unelte, alte mijloace asemănătoare, necesare în procesul muncii;

— contravaloarea echipamentului individual de protecție cu care este dotat fiecare participant în procesul muncii pentru a fi protejat împotriva factorilor de risc;

— contravaloarea echipamentului individual de lucru care cuprinde mijloacele primite de un angajat în vederea utilizării lor în timpul procesului muncii pentru a-i proteja îmbrăcămintea și încălțăminte;

— contravaloarea alimentației de protecție primite în mod gratuit de persoanele fizice care lucrează în locuri de muncă cu condiții grele și vătămătoare;

— contravaloarea materialelor igienico-sanitare primite în mod gratuit de persoanele fizice care își desfășoară activitatea în locuri de muncă al căror specific impune o igienă personală deosebită;

— contravaloarea medicamentelor primite de cadrele militare în activitate;

— contravaloarea echipamentului și a materialelor de resortul echipamentului (materiale de spălat și de igienă, materiale de gospodărie, materiale pentru atelierele de reparații și întreținere, rechizite și furnituri de birou), primite în mod gratuit de personalul din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, în condițiile legii;

— altele asemenea.

Ordonanță

h) alocația individuală de hrană acordată sub forma tichetelor de masă, suportată integral de angajator, și hrana acordată potrivit dispozițiilor legale;

Norme metodologice

În această categorie se cuprind:

— alocația individuală de hrană acordată sub forma tichetelor de masă, primită de angajați și suportată integral de angajator, potrivit legii;

— alocațiile zilnice de hrană pentru activitatea sportivă de performanță, internă și internațională, diferențiată pe categorii de acțiuni;

— contravaloarea hranei, alimentelor sau numerarul acordat sportivilor pentru asigurarea alimentației de efort necesare în perioada de pregătire;

— drepturile de hrană în timp de pace primite de personalul din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională;

— alte drepturi de această natură primite potrivit dispozițiilor legale.

Ordonanță

Art. 6. — Sunt venituri scutite de impozit pe venit, potrivit prezentei ordonanțe, următoarele:

d) premiile și orice alte avantaje în bani și/sau în natură, obținute de elevi și studenți la concursuri interne și internaționale;

Norme metodologice

În această categorie se cuprind:

— premii obținute la concursuri pe obiecte de învățământ, pe meserii, cultural-științifice, tehnico-științifice, la campionate și concursuri sportive, școlare naționale și internaționale;

— contravaloarea avantajelor sub formă de masă, cazare și transport;

— alte drepturi materiale primite de participanți cu ocazia acestor manifestări.

Ordonanță

Art. 7. — (1) Perioada impozabilă este anul fiscal care corespunde anului calendaristic.

(2) Venitul impozabil realizat pe o fracțiune de an se consideră venit anual impozabil.

Norme metodologice

Anul fiscal corespunde cu perioada celor 12 luni ale unui an calendaristic în care se realizează venituri. Venitul impozabil ce se realizează într-o fracțiune de an sau în

perioade diferite ce reprezintă fracțiuni ale aceluiași an se consideră venit anual impozabil.

Ordonanță

Art. 9. — În aplicarea prezentei ordonanțe, în categoriile de venituri prevăzute la art. 4 se cuprind și orice avantaje în bani și/sau în natură primite de o persoană fizică, cu titlu gratuit sau cu plată parțială, precum și folosirea în scop personal a bunurilor și drepturilor aferente desfășurării activității.

Avantajele acordate includ folosința în scop personal a vehiculelor de orice tip, hrana, cazarea, personalul pentru munci casnice, diferența dintre dobânda practică de aceeași bancă la împrumuturi și dobânda preferențială, reduceri de prețuri sau tarife în cazul cumpărării unor bunuri sau prestări de servicii, gratuități de bunuri și servicii, inclusiv sume acordate pentru distracții sau recreere, precum și altele asemenea.

Norme metodologice

1. În categoriile de venituri realizate de o persoană fizică se includ atât veniturile în bani, cât și echivalentul în lei al veniturilor în natură.

Echivalentul în lei al veniturilor în natură se obține prin evaluarea în lei la prețul pieței la locul realizării acestora.

2. Avantajele în bani și în natură sunt considerate a fi orice foloase primite de contribuabil, ca urmare a unei relații contractuale între părți, sau de la terți.

3. Tratatamentul fiscal al avantajului va fi stabilit în aceeași manieră ca și pentru categoria de venituri în care este încadrat, potrivit prevederilor cap. II din ordonanță.

4. Avantajele în bani și echivalentul în lei al avantajelor în natură sunt impozabile numai dacă acestea au fost considerate cheltuieli deductibile aferente activității desfășurate de persoana sau de entitatea care le-a acordat. Fac excepție de la aceste prevederi veniturile cuprinse la art. 5 și 6 din ordonanță.

5. Avantajele în natură pot fi primite cu titlu gratuit sau cu plată parțială și pot avea, printre altele, și următoarele forme:

— folosirea vehiculelor de orice tip din patrimoniul afacerii în scop personal;

— folosirea unei locuințe în scop personal;

— acordarea de produse alimentare, îmbrăcăminte, chereștea, lemne de foc, cărbuni, energie electrică, termică și altele;

— abonamente de radio și televiziune, de transport, abonamentele și costul convorbirilor telefonice, inclusiv cartele telefonice;

- permise de călătorie pe diverse mijloace de transport;
- bilete de tratament și odihnă, sume acordate pentru distracții sau recreere;

— cadouri primite cu diverse ocazii.

Avantajele în bani pot fi:

- sumele primite pentru procurarea bunurilor și serviciilor menționate mai sus;
- diferența pozitivă dintre dobânda practică pe piață de creditor și dobânda preferențială la creditul acordat contribuabilului;

— diferența dintre dobânda preferențială plătită contribuabilului și dobânda practică pe piață de aceeași entitate.

6. Avantajele în natură primite cu titlu gratuit sunt evaluate la prețul pieței la locul acordării avantajului. Avantajele primite cu plată parțială sunt evaluate ca diferență între prețul pieței la locul acordării avantajului și suma reprezentând plata parțială.

7. Evaluarea avantajelor în natură sub forma folosirii numai în scop personal a bunurilor din patrimoniul afacerii se face astfel:

a) evaluarea folosinței cu titlu gratuit a vehiculului se face aplicând un procent de 1,7% pentru fiecare lună, la valoarea de intrare a acestuia. În cazul în care vehiculul este închiriat de la o terță persoană, avantajul este evaluat la nivelul chiriei;

b) evaluarea folosinței cu titlu gratuit a locuinței primite se face la nivelul chiriei practicate pentru suprafețele locale deținute de stat. Avantajele conexe (apă, gaz, electricitate, cheltuieli de întreținere și reparații etc.) sunt evaluate la valoarea lor efectivă;

c) evaluarea folosinței cu titlu gratuit a altor bunuri decât vehiculul și locuința se face la nivelul totalului cheltuielilor aferente fiecărui bun pe unitate de măsură specifică sau la nivelul prețului practicat pentru terți.

8. Evaluarea utilizării în scop personal a bunurilor din patrimoniul afacerii cu folosință mixtă se face astfel:

a) pentru vehicule evaluarea se face conform pct. 7 lit. a) și avantajul se determină proporțional cu numărul de kilometri parcurși în interes personal, justificat cu foaia de parcurs;

b) pentru alte bunuri evaluarea se face conform prevederilor pct. 7 și avantajul se determină proporțional cu numărul de metri pătrați folosiți pentru interes personal sau cu numărul de ore de utilizare în scop personal.

9. Evaluarea utilizării bunurilor din patrimoniul personal cu folosință mixtă (pentru afacere și în scop personal), în vederea determinării cheltuielilor deductibile, se face conform prevederilor pct. 7, iar cheltuielile deductibile se determină, după caz, proporțional cu:

- numărul de kilometri parcurși în interes de afacere;
- numărul de metri pătrați folosiți în interes de afacere;
- numărul de unități de măsură specifice în alte cazuri.

Ordonanță

Art. 11. — Venitul net obținut din bunuri și drepturi de orice fel, deținute în comun, este considerat ca fiind obținut de proprietari, uzufructuari sau alți deținători legali, înscrisi într-un document oficial, și se atribuie proporțional cu cotele-părți pe care aceștia le dețin în aceeași proprietate sau în mod egal, în situația în care acestea nu se cunosc.

Norme metodologice

1. Veniturile din drepturi de proprietate intelectuală deținute în comun ca urmare a unor creații comune se repartizează între coautori conform reglementărilor în vigoare specifice fiecărui domeniu.

În lipsa unor astfel de reglementări, repartizarea veniturilor se face proporțional cu contribuția fiecărui autor la creația respectivă.

Dacă această contribuție nu este determinată, repartizarea se face în mod egal între coautori.

2. Venitul net din cedarea folosinței bunurilor deținute în comun pe cote-părți se repartizează între coproprietari proporțional cu cotele deținute de aceștia în coproprietate. Venitul net din cedarea folosinței bunurilor deținute în comun în devălmășie se repartizează în mod egal între proprietarii comuni. Repartizarea venitului net conform prevederilor de mai sus se face în condițiile în care în contractul de cedare a folosinței se menționează că partea contractantă care cedează folosința este reprezentată de coproprietari. În condițiile în care coproprietarii decid asupra unei alte împărțiri, se va anexa la contract un act autentificat din care să rezulte voința părților.

Ordonanță

Art. 12. — (1) Contribuabilii prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a) au dreptul la deducerea din venitul anual global a unor sume sub formă de deducere personală de bază și deduceri personale suplimentare, acordate, pentru fiecare lună a perioadei impozabile.

(2) Deducerea personală de bază începând cu luna ianuarie 2000 este fixată la suma de 800.000 lei pe lună.

(3) Deducerea personală suplimentară se calculează în funcție de deducerea personală de bază, astfel:

a) 0,6 înmulțit cu deducerea personală de bază pentru soția/soțul aflată/aflat în întreținere;

b) 0,35 înmulțit cu deducerea personală de bază pentru fiecare din primii doi copii și 0,20 înmulțit cu deducerea

personală de bază pentru fiecare din următorii copii aflați în întreținere;

c) 0,20 înmulțit cu deducerea personală de bază pentru fiecare alt membru de familie aflat în întreținere.

(4) Contribuabilii mai beneficiază de deduceri personale suplimentare în funcție de situația proprie sau a persoanelor aflate în întreținere, în afara sumelor rezultate din calcul potrivit alin. (2) și (3), astfel:

a) 1,0 înmulțit cu deducerea personală de bază pentru invalizii de gradul I și persoanele cu handicap grav;

b) 0,5 înmulțit cu deducerea personală de bază pentru invalizii de gradul II și persoanele cu handicap accentuat.

(5) Nu sunt considerate persoane aflate în întreținere acele persoane ale căror venituri (impozabile, neimpozabile și scutite) depășesc sumele reprezentând deduceri personale conform alin. (3) și (4). În cazul în care o persoană este întreținută de mai mulți contribuabili, conform alin. (3) lit. c), suma reprezentând deducere personală a acesteia se împarte în părți egale între contribuabili, exceptând cazul în care ei se înțeleg asupra unui alt mod de împărțire a sumei. Copiii minori ai contribuabilului sunt considerați întotdeauna întreținuți, iar suma reprezentând deducerea personală suplimentară pentru fiecare copil se acordă integral unuia dintre părinți/tutori conform înțelegerii acestora. Deducerea personală suplimentară se acordă pentru persoanele aflate în întreținerea contribuabilului pentru acea perioadă impozabilă din anul fiscal în care acestea au fost întreținute. Perioada se rotunjește la luni întregi în favoarea contribuabilului.

(6) Sunt considerați alți membri de familie, potrivit alin. (3) lit. c), rudele soțului/soției până la gradul al patrulea de rudenie inclusiv.

(7) Deducerile personale prevăzute la alin. (2), (3) și (4) se însumează. Suma deducerilor personale admisă pentru calculul impozitului nu poate depăși 2,5 înmulțit cu deducerea personală de bază și se acordă în limita venitului realizat.

(8) Deducerile personale determinate potrivit prezentului articol nu se acordă personalului trimis în misiune permanentă în străinătate, potrivit legii.

Norme metodologice

1. Determinarea coeficienților de deduceri personale suplimentare pentru fiecare contribuabil se efectuează astfel:

a) de către angajatorii cu sediul sau domiciliul în România pentru veniturile din salarii realizate pe teritoriul României, la funcția de bază;

b) de către organul fiscal pentru contribuabilii care realizează venituri din salarii, altele decât cele prevăzute la lit. a), precum și pentru contribuabilii care realizează venituri din activități independente și din cedarea folosinței bunurilor.

2. Pentru determinarea coeficienților de deduceri personale suplimentare, contribuabilul va prezenta angajatorului sau organului fiscal documente justificative care să ateste situația proprie și a persoanelor aflate în întreținere, cum sunt: certificatul de căsătorie, certificatele de naștere ale copiilor, certificatul emis de comisia de expertiză medicală, adeverința de venit a persoanei întreținute sau declarația pe propria răspundere și altele. Documentele vor fi prezentate în original și în copie, angajatorul sau organul fiscal, după caz, păstrând copia după ce verifică conformitatea cu originalul. Contribuabilii care depun declarația de venit global prin poștă vor anexa la această declarație copii legalizate de pe documentele justificative care atestă dreptul la deduceri personale suplimentare.

Pentru copiii aflați în întreținerea unei familii deducerea personală suplimentară va fi acordată părinților, conform înțelegerii dintre aceștia. Coeficientul de deducere personală suplimentară (0,35 sau 0,20) se va aloca în funcție de data nașterii copilului aflat în întreținere. Nu se va fracționa între părinți deducerea personală suplimentară pentru fiecare copil aflat în întreținere. Astfel, în situația în care într-o familie sunt mai mulți copii aflați în întreținere, deducerile personale suplimentare se pot acorda unuia dintre părinți pentru toți copiii sau fiecărui părinte pentru un număr de copii, conform înțelegerii dintre părinți. În aceste situații angajații vor prezenta angajatorilor sau organului fiscal fie o declarație pe propria răspundere din partea soțului/soției, fie o adeverință emisă de angajatorul acestuia, după caz, din care să rezulte numărul de copii pentru care beneficiază de deduceri personale suplimentare, precum și coeficientul de deducere personală suplimentară alocat pentru fiecare copil. Declarația/adeverința va conține în mod obligatoriu numele și prenumele părintelui, calitatea acestuia (tată/mamă), codul numeric personal al părintelui, numele și prenumele copiilor pentru care se acordă deducere personală suplimentară, codul numeric personal al fiecărui copil, data nașterii fiecărui copil.

3. Deducerile personale suplimentare prevăzute la art. 12 alin. (3) și (4) din ordonanță se determină numai pentru acele persoane care sunt considerate întreținute. Dacă venitul unei astfel de persoane depășește plafonul deducerii personale suplimentare, ea nu este considerată întreținută. Dacă soția (persoană validă) are un venit în sumă egală cu 0,8 înmulțit cu deducerea personală de

bază, soțului nu i se va acorda deducere suplimentară pentru persoanele aflate în întreținere.

4. Veniturile care se iau în calcul conform pct. 3 sunt atât cele impozabile, cât și veniturile care sunt scutite de impozit sau sunt neimpozabile, potrivit art. 5 și 6 din ordonanță. Pentru un copil student se va lua în considerare și venitul primit sub forma unei burse, chiar dacă acesta este un venit neimpozabil.

5. Dacă o persoană, alt membru de familie, este întreținută de mai multe persoane, deducerea personală suplimentară pentru aceasta se împarte în părți egale între persoanele care contribuie la întreținere, exceptând cazul în care aceste persoane doresc o altă împărțire a deducerii personale suplimentare. Persoanele care contribuie la întreținere, precum și cotele de participare la întreținere convenite între acestea se dovedesc printr-un act autentificat. Este permisă și repartizarea întregii deduceri personale suplimentare către o singură persoană care contribuie la întreținere, dacă părțile convin astfel.

6. Deducerile personale suplimentare pot fi luate în considerare numai pentru perioade în care se îndeplinesc următoarele condiții:

a) persoana pentru care se acordă deducerile suplimentare se află efectiv în întreținerea contribuabilului;

b) contribuabilul sau persoana în întreținere s-a aflat în stare de invaliditate sau de handicap.

7. Perioada pentru care se acordă deducerile personale suplimentare se rotunjește în favoarea contribuabilului la luni întregi. Cu titlu de exemplu, dacă un contribuabil are în întreținere pe tatăl său, în perioada cuprinsă între 20 aprilie și 10 august, în cadrul aceluiași an fiscal, deoarece acesta nu are venit propriu, atunci deducerea personală suplimentară se va acorda în sumă de 0,20 înmulțit cu deducerea personală de bază pentru lunile aprilie — august inclusiv, în sumă integrală.

8. Dacă la un angajat intervine o schimbare care are influență asupra deducerilor personale suplimentare acordate și această schimbare duce la diminuarea deducerii personale suplimentare, angajatul este obligat să înștiințeze angajatorul în termen de 15 zile calendaristice.

Ordonanță

Art. 15. — (1) În înțelesul prezentei ordonanțe, veniturile din activități independente cuprind veniturile comerciale, veniturile din profesii liberale și veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente.

(2) Sunt considerate venituri comerciale veniturile din fapte de comerț ale contribuabililor, din prestări de servicii,

alte decât cele prevăzute la alin. (3), precum și din practicarea unei meserii.

(3) Constituie venituri din profesii liberale veniturile obținute din exercitarea profesiilor medicale, de avocat, notar, expert-contabil, contabil autorizat, consultant de plasament în valori mobiliare, arhitect sau a altor profesii asemănătoare, desfășurate în mod independent, în condițiile legii.

(4) Veniturile din valorificarea sub orice formă a drepturilor de proprietate intelectuală provin din brevete de invenție, desene și modele, mostre, mărci de fabrică și de comerț, procedee tehnice, know-how, din drepturi de autor și drepturi conexe dreptului de autor și altele asemenea.

Norme metodologice

1. Se supun impozitului pe veniturile din activități independente persoanele fizice române și străine care realizează aceste venituri în mod individual sau asociate pe baza unui contract de asociere încheiat în vederea realizării de activități producătoare de venit, asociere care se realizează potrivit dispozițiilor legale și care nu dă naștere unei persoane juridice.

2. Exercițarea unei activități independente presupune desfășurarea acesteia în mod obișnuit, pe cont propriu și urmărind un scop lucrativ. Printre criteriile care definesc preponderent existența unei activități independente sunt: libera alegere a desfășurării activității, a programului de lucru și a locului de desfășurare a activității; riscul pe care și-l asumă întreprinzătorul; activitatea se desfășoară pentru mai mulți clienți; activitatea se poate desfășura nu numai direct, ci și cu personalul angajat de întreprinzător.

3. Persoanele fizice române care nu au domiciliul în România și persoanele fizice străine sunt supuse impozitării în România pentru veniturile obținute din desfășurarea în România, potrivit legii, a unei activități independente, printr-o bază fixă, sau într-o perioadă ce depășește în total 183 de zile în orice perioadă de 12 luni începând sau sfârșind în anul calendaristic vizat.

Prin *bază fixă* se înțelege locul prin intermediul căruia activitatea unei persoane fizice române care nu are domiciliul în România sau a unei persoane fizice străine pe teritoriul României se desfășoară, în totalitate sau numai parțial, în scopul obținerii de venit.

Definirea noțiunii de bază fixă cuprinde elemente referitoare la un centru de activitate care are un caracter fix sau permanent. Se consideră bază fixă spațiul pentru acordarea de consultanță pe diverse domenii, deținut în proprietate sau închiriat, precum și sediul unității beneficiare a

serviciului prestat. În această noțiune se cuprinde și biroul pentru exercitarea unei profesii independente.

4. Sunt considerate *venituri comerciale* veniturile realizate din fapte de comerț de către persoane fizice sau asociații fără personalitate juridică, din prestări de servicii, altele decât cele realizate din profesii liberale, precum și cele obținute din practicarea unei meserii.

Principalele activități care constituie fapte de comerț sunt:

- activități de producție;
- activități de cumpărare efectuate în scopul revânzării;
- organizarea de spectacole (culturale, sportive, distractive și altele asemenea);
- activități al căror scop este facilitarea încheierii de tranzacții comerciale printr-un intermediar (contract de comision, consignatie);
- activități de editare, imprimare, multiplicare, indiferent de tehnica folosită, și altele asemenea);
- transport de bunuri și de persoane;
- alte activități definite în Codul comercial.

5. Pentru persoanele fizice asociate, impunerea se face la nivelul fiecărei persoane asociate din cadrul asocierii fără personalitate juridică, potrivit contractului de asociere (inclusiv al societății civile profesionale), asupra venitului net distribuit.

6. Sunt considerate *venituri din profesii liberale* veniturile obținute din prestări de servicii cu caracter profesional, desfășurate în mod individual sau în diverse forme de asociere, în domeniul științific, literar, artistic și educativ.

7. *Veniturile din drepturi de proprietate intelectuală* sunt venituri realizate din valorificarea drepturilor industriale (brevete de invenții, know-how, mărci înregistrate, franciză etc.), precum și a drepturilor de autor, inclusiv a drepturilor conexe dreptului de autor. Veniturile de această natură se supun regulilor de determinare pentru veniturile din activități independente și în situația în care drepturile respective fac obiectul unor contracte de cesiune, închiriere, colaborare, cercetare, licență, franciză și altele asemenea, precum și cele transmise prin succesiune, indiferent de denumirea sub care se acordă (remunerație directă, remunerație secundară, onorariu, redevență, tantieme etc.).

În situația în care titularul de drepturi este angajat ca salariat, se includ în această categorie numai veniturile rezultate din cesiunile de drepturi prevăzute în mod expres în contractul dintre angajat și angajator. De asemenea, sunt incluse în categoria veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală și veniturile din cesiuni pentru care reglementările în materie stabilesc prezumția de cesiune a drepturilor în lipsa unei prevederi contrare în contract.

Sunt considerate venituri din activități independente și veniturile obținute de sportivii profesioniști.

Ordonanță

Art. 16. — (1) Venitul net din activități independente se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitatea în partidă simplă.

(2) Venitul net din activități independente se determină ca diferență între venitul brut și cheltuielile aferente deductibile.

(3) Venitul brut cuprinde sumele încasate și echivalentul în lei al veniturilor în natură. Nu sunt considerate venituri brute sumele primite sub formă de credite.

(4) Nu sunt cheltuieli deductibile:

a) amenzile, majorările de întârziere și penalitățile, altele decât cele de natură contractuală;

b) donațiile de orice fel;

c) cheltuielile de sponsorizare sau mecenat, care depășesc limitele prevăzute de lege;

d) cheltuielile pentru protocol, care depășesc limita de 0,25% aplicată asupra bazei calculate conform alin. (5);

e) ratele aferente creditelor angajate;

f) dobânzile aferente creditelor angajate pentru achiziționarea de imobilizări corporale de natura mijloacelor fixe, în cazul în care dobânda este cuprinsă în valoarea de intrare a imobilizării corporale potrivit prevederilor legale;

g) cheltuielile de achiziționare sau de fabricare a bunurilor și drepturilor amortizabile din Registrul-inventar;

h) cheltuielile privind bunurile constatate lipsă din gestiune sau degradate și neimputabile;

i) sumele sau valoarea bunurilor confiscate ca urmare a încălcării dispozițiilor legale în vigoare;

j) sumele reprezentând perisabilități care depășesc limitele maxime stabilite prin legislația în vigoare;

k) impozitul pe venit suportat de plătitorul venitului în contul beneficiarilor de venit;

l) sumele primite pentru acoperirea cheltuielilor de natura indemnizației zilnice de delegare sau de detașare și diurnă, acordate pe perioada delegării și detașării în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul serviciului, care depășesc limitele stabilite prin hotărâre a Guvernului;

m) alte sume care depășesc limitele cheltuielilor prevăzute prin legislația în vigoare.

(5) Baza de calcul la care se aplică limitele de cheltuieli prevăzute la alin. (4) lit. c) și d) se determină prin deducerea din venitul brut a cheltuielilor aferente deductibile, exclusiv a celor pentru care se face calculul plafonului.

(6) Venitul net din activități independente, realizat de persoanele fizice în cadrul unor asociații fără personalitate juridică, se calculează la nivelul asociației, conform prevederilor prezentului articol, cu respectarea regulilor prevăzute la cap. IV.

Norme metodologice

1. În venitul brut se includ toate veniturile în bani și în natură, cum sunt: venituri din vânzarea de produse și de mărfuri, venituri din prestarea de servicii și executarea de lucrări, venituri din vânzarea sau închirierea bunurilor din patrimoniul afacerii și orice alte venituri obținute din exercitarea activității, precum și veniturile din dobânzile primite de la bănci pentru disponibilitățile bănești aferente afacerii, din alte activități adiacente și altele asemenea.

Prin *activități adiacente* se înțelege toate activitățile care au legătură cu obiectul de activitate autorizat.

În cazul încetării definitive a activității sumele obținute din valorificarea bunurilor din patrimoniul afacerii, înscrise în Registrul-inventar (mijloace fixe, obiecte de inventar etc.), sunt incluse în venitul brut.

În cazul în care bunurile din patrimoniul afacerii trec în patrimoniul personal, din punct de vedere fiscal se consideră o înstrăinare, evaluarea urmând a se face la prețurile practicate pe piață, iar suma reprezentând contravaloarea acestora se include în venitul brut al afacerii.

Nu constituie venit brut următoarele:

- aporturile în numerar sau echivalentul în lei al aporturilor în natură făcute la începerea unei activități sau în cursul desfășurării acesteia;
- sumele primite sub formă de credite bancare sau de împrumuturi de la persoane fizice sau juridice;
- sumele primite ca despăgubiri;
- sumele sau bunurile primite sub formă de sponsorizări sau de mecenat.

2. Din venitul brut realizat se admit la deducere numai cheltuielile care sunt aferente realizării venitului, astfel cum rezultă din evidențele contabile conduse de contribuabili.

Condițiile generale pe care trebuie să le îndeplinească cheltuielile aferente veniturilor pentru a putea fi deduse sunt:

- a) să fie efectuate în interesul direct al activității;
- b) să corespundă unor cheltuieli efective și să fie justificate cu documente;
- c) să fie cuprinse în cheltuielile exercițiului financiar al anului în cursul căruia au fost plătite.

Sunt cheltuieli deductibile, de exemplu:

- cheltuielile cu achiziționarea de materii prime, materiale consumabile, obiecte de inventar și mărfuri;

- cheltuielile cu lucrări executate și servicii prestate de terți;

- cheltuielile efectuate de contribuabil pentru executarea de lucrări și prestarea de servicii pentru clienți;

- chiria aferentă spațiului în care se desfășoară activitatea, cea aferentă utilajelor și altor instalații utilizate în desfășurarea activității, în baza unui contract de închiriere;

- dobânzile aferente creditelor bancare;

- dobânzile aferente împrumuturilor de la persoane fizice și juridice, utilizate în desfășurarea activității, în limita dobânzii de refinanțare a Băncii Naționale a României, pe baza contractului încheiat între părți;

- cheltuielile cu comisioanele și cu alte servicii bancare;

- cheltuielile cu primele de asigurare care privesc bunurile înscrise în Registrul-inventar sau de asigurare profesională;

- cheltuielile cu reclama și publicitatea;

- cheltuielile poștale și taxele de telecomunicații;

- cheltuielile cu energia și apa;

- cheltuielile cu transportul de bunuri și de persoane;

- cheltuielile de delegare, detașare și deplasare;

- cheltuielile de personal;

- cheltuielile cu impozitele, taxele, altele decât impozitul pe venit;

- cheltuielile reprezentând contribuțiile pentru asigurările sociale de stat, pentru constituirea Fondului pentru plata ajutorului de șomaj, pentru asigurările sociale de sănătate, precum și alte contribuții obligatorii;

- cheltuielile reprezentând contribuțiile profesionale obligatorii datorate potrivit legii asociațiilor profesionale din care fac parte contribuabilii;

- cheltuielile cu amortizarea, în conformitate cu reglementările în vigoare;

- valoarea rămasă neamortizată a bunurilor și drepturilor amortizabile înstrăinate, determinată prin deducerea din prețul de cumpărare a amortizării incluse pe costuri în cursul exploatării, în limita venitului realizat din înstrăinare;

- cheltuielile privind operațiunile de leasing operațional și financiar;

- alte cheltuieli efectuate pentru realizarea veniturilor.

Cheltuielile cu sponsorizarea, mecenatul, protocolul, privind perisabilitățile sunt deductibile în limitele stabilite prin legislația în vigoare. De asemenea, sunt cheltuieli deductibile plafonate și cheltuielile aferente bunurilor cu utilizare mixtă.

3. Veniturile și cheltuielile exprimate în monedă străină se evaluează în lei la cursul de schimb valutar din momentul încasării, respectiv al plății.

Ordonanță

Art. 17. — (1) Pentru contribuabilii care realizează venituri din activități independente și își desfășoară activitatea singuri, într-un punct fix sau ambulant, venitul net se determină pe bază de norme de venit. Ministerul Finanțelor va stabili nomenclatorul activităților independente pentru care venitul net se poate determina pe bază de norme de venit.

(2) Normele de venit se propun de către direcțiile generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat teritoriale ale Ministerului Finanțelor și se aprobă prin hotărâre a consiliilor județene sau a Consiliului General al Municipiului București, până cel târziu la 31 ianuarie a anului fiscal.

(3) Organul fiscal competent va comunica contribuabilului, până la data de 15 aprilie a anului fiscal, suma reprezentând venitul net și nivelul plăților anticipate în contul impozitului anual.

(4) În cazul contribuabililor pentru care venitul net se determină pe bază de norme de venit și care își desfășoară activitatea pe perioade mai mici de un an, normele de venit se reduc proporțional cu perioada nelucrată.

Norme metodologice

1. În sensul acestui articol, pentru persoanele fizice autorizate care realizează venituri din activități independente și își desfășoară activitatea pe cont propriu singuri, fără salariați sau colaboratori, într-un punct fix sau ambulant, având un singur obiect de activitate înscris pe autorizația de funcționare, venitul net se poate determina pe bază de norme anuale de venit. Normele de venit se propun de către direcțiile generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat județene și a municipiului București, pe baza nomenclatorului activităților independente, stabilit prin ordin al ministrului finanțelor, pentru domeniile pentru care se justifică stabilirea venitului net în acest sistem. Normele de venit vor fi aprobate prin hotărâre a consiliului județean sau a Consiliului General al Municipiului București, până cel târziu la data de 31 ianuarie a anului fiscal de impunere.

Prin *punct fix* se înțelege locul unde se desfășoară activitatea în mod permanent.

2. Principalele criterii ce pot fi luate în calcul la stabilirea normelor de venit sunt următoarele:

- vadul comercial și clientela;
- vârsta contribuabililor;
- activitatea se desfășoară într-un spațiu proprietate a contribuabilului sau închiriat;

— realizarea de lucrări, prestarea de servicii și obținerea de produse cu material propriu sau al clientului;

— folosirea de mașini, dispozitive și scule, acționate manual sau de forță motrică.

3. Venitul net din activități independente, determinat pe bază de norme anuale de venit, se reduce proporțional cu:

— perioada de la începutul anului și până la momentul autorizării din anul începerii activității;

— perioada rămasă până la sfârșitul anului fiscal, în situația încetării activității, la cererea contribuabilului.

4. Pentru întreruperile temporare de activitate în cursul anului, datorate unor accidente, spitalizării și altor cauze obiective dovedite cu documente justificative, normele de venit se reduc proporțional cu perioada nelucrată, la cererea contribuabililor. În situația încetării activității în cursul anului, respectiv a întreruperii temporare, persoanele fizice autorizate și asociațiile fără personalitate juridică sunt obligate să depună autorizația de funcționare și să anunțe organele fiscale în a căror rază teritorială aceștia își desfășoară activitatea.

5. Pentru contribuabilii impuși pe bază de norme de venit, care își exercită activitatea o parte din an, venitul net aferent perioadei efectiv lucrate se determină prin raportarea normei anuale de venit la 365 de zile, iar rezultatul se înmulțește cu numărul zilelor de activitate.

Ordonanță

Art. 18. — (1) Venitul brut din drepturi de proprietate intelectuală reprezintă totalitatea încasărilor în bani și/sau echivalentul în lei al veniturilor în natură realizate din drepturi de proprietate intelectuală.

(2) Venitul net se determină prin deducerea din venitul brut a unei cote de cheltuieli de 25%, aplicată la venitul brut.

(3) Venitul net din drepturi de autor aferente operelor de artă monumentală se determină prin deducerea din venitul brut a unei cote de cheltuieli de 40%, aplicată la venitul brut.

Norme metodologice

În cazul în care venitul net din drepturi de proprietate intelectuală se determină prin deducerea din venitul brut a unei cote forfetare de cheltuieli prevăzute de ordonanță, nu există obligativitatea înregistrării și prezentării de documente justificative pentru cheltuielile efectuate în vederea obținerii venitului.

Cheltuielile forfetare prevăzute de ordonanță includ și comisioanele și alte sume care revin organismelor de

gestiune colectivă sau altor plătitori de venituri drept plată a serviciilor prestate pentru gestiunea drepturilor de către aceștia din urmă către titularii de drepturi.

Sunt considerate opere de artă monumentală următoarele:

- lucrări de decorare (pictură murală) a unor spații și clădiri de mari dimensiuni, interior-exterior;
- lucrări de artă aplicată în spații publice (ceramică, metal, lemn, piatră, marmură etc.);
- lucrări de sculptură de mari dimensiuni, design monumental, amenajări de spații publice;
- lucrări de restaurare a acestora.

Veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, obținute din străinătate, se supun regulilor aplicabile veniturilor din străinătate, astfel cum acestea sunt prevăzute în secțiunea „Aspecte internaționale“, indiferent dacă acestea sunt încasate direct de titulari sau prin intermediul entităților responsabile cu gestiunea drepturilor de proprietate intelectuală, potrivit legii.

Ordonanță

Art. 19. — În cazul exploataării de către moștenitori a drepturilor de proprietate intelectuală, precum și în cazul remunerăției reprezentând dreptul de suită și al remunerăției compensatorii pentru copia privată, venitul net se determină prin scăderea din venitul brut a sumelor ce revin organismelor de gestiune colectivă sau altor plătitori de asemenea venituri, potrivit legii, fără aplicarea cotei forfetare de cheltuieli prevăzute la art. 18 alin. (2) și (3).

Norme metodologice

1. În următoarele situații venitul net din drepturi de proprietate intelectuală se determină ca diferență între venitul brut și comisionul convenit organismelor de gestiune colectivă sau altor plătitori care, conform legii, au atribuții de colectare și de repartizare a veniturilor între titularii de drepturi:

- venituri din drepturi de proprietate intelectuală transmise prin succesiune;
- venituri din exercitarea dreptului de suită;
- venituri reprezentând remunerăția compensatorie pentru copia privată.

2. *Dreptul de suită* este dreptul acordat de lege autorului unei opere de artă plastică de a primi o cotă de 5% din prețul de revânzare al operei respective, dacă revânzarea se face prin licitație sau prin intermediul unui agent comisionar ori de către un comerciant. Licitorii, agenții comisionari și comercianții au obligația reținerii și plății

către autor a sumei corespunzătoare cotei de 5% din prețul de vânzare.

3. *Remunerația compensatorie pentru copia privată* este o sumă stabilită printr-o dispoziție expresă a legii drept compensație pecuniară pentru prejudiciile cauzate titularilor de drepturi prin reproducerea (copierea) de către diverse persoane, în scop personal, a unor opere protejate (creații și prestații cuprinse într-o fixare comercială).

Această remunerație este plătită de către fabricanții sau importatorii de aparate ce permit reproducerea acestor opere sau de suporturi utilizabile pentru reproducerea operelor. Remunerația este de 5% din prețul de vânzare sau din valoarea înscrisă în documentele vamale pentru aceste aparate sau suporturi.

Remunerația compensatorie pentru copia privată se colectează prin intermediul organismelor de gestiune colectivă, care repartizează sumele astfel colectate fiecărui beneficiar.

Ordonanță

Art. 20. — (1) Contribuabilii care obțin venituri din activități independente, impuși pe bază de norme de venit, precum și cei care obțin venituri din drepturi de proprietate intelectuală au dreptul să opteze pentru determinarea venitului net în sistem real, potrivit art. 16.

(2) Opțiunea se face pe bază de cerere adresată organului fiscal competent înaintea începerii anului fiscal următor și este obligatorie pentru contribuabil pe o perioadă de cel puțin 2 ani. Opțiunea se consideră reînnoită pentru o nouă perioadă de 2 ani, în cazul în care contribuabilul nu depune o cerere de renunțare la opțiune pentru determinarea venitului net potrivit art. 16, înaintea expirării celui de-al doilea an.

Norme metodologice

Cererea pentru opțiunea de a determina venitul net în sistem real se depune la organul fiscal în a cărui rază teritorială contribuabilul depune declarații speciale potrivit art. 59 din ordonanță, înaintea începerii anului fiscal pentru care urmează să se aplice sistemul real, astfel încât contribuabilul să își îndeplinească obligațiile contabile aplicabile sistemului real începând cu data de 1 ianuarie a acestui an.

Sistemul real de determinare a venitului net, ca urmare a opțiunii, este aplicabil în mod obligatoriu 2 ani fiscali consecutivi. O nouă perioadă de 2 ani poate fi începută, dacă nu se depune o cerere de renunțare la opțiune înaintea expirării celui de-al doilea an de aplicare a sistemului real.

Contribuabilii aflați în sistem real în urma opțiunii depuse potrivit ordonanței au dreptul de a renunța la

opțiune pe baza unei cereri depuse înaintea expirării celui de-al doilea an al perioadei de aplicare a sistemului real. O dată cu cererea de opțiune contribuabilul va depune și o declarație privind venitul estimat, cuprinzând veniturile și cheltuielile estimate a se realiza în anul de raportare.

Cererea depusă, cuprinzând opțiunea pentru sistemul real, precum și cererea de renunțare la opțiune se consideră aprobate de drept prin depunere și înregistrare la organul fiscal. Cererea depusă după 1 ianuarie a anului fiscal pentru care se solicită aplicarea sistemului real sau renunțarea la opțiune nu este valabilă.

Ordonanță

Art. 21. — (1) Beneficiarii de venituri din drepturi de proprietate intelectuală datorează în cursul anului un impozit de 15% din venitul brut încasat, reprezentând plăți anticipate în contul impozitului anual.

(2) Plătitorii de venituri din drepturi de proprietate intelectuală sunt obligați să calculeze și să rețină impozitul prevăzut la alin. (1) și să îl vireze la bugetul de stat până la data de 10 a lunii următoare celei în care se face plata venitului.

Norme metodologice

1. Plătitorii de venituri din drepturi de proprietate intelectuală au obligația de a calcula și de a reține în cursul anului fiscal o sumă reprezentând 15% din venitul brut realizat de titularii de drepturi de proprietate intelectuală ca urmare a exploatării drepturilor respective. Această sumă reprezintă plata anticipată în contul impozitului anual datorat de contribuabili.

2. Plătitorii de venituri din drepturi de proprietate intelectuală, cărora le revine obligația calculării și reținerii impozitului anticipat, sunt, după caz:

— utilizatorii de opere, invenții, know-how etc., în situația în care titularii de drepturi își exercită drepturile de proprietate intelectuală în mod personal, iar relația contractuală între titularul de drepturi de proprietate intelectuală și utilizatorul respectiv este directă;

— organismele de gestiune colectivă sau alte entități, care, conform dispozițiilor legale, au atribuții de gestiune a drepturilor de proprietate intelectuală, a căror gestiune le este încredințată de către titulari. În această situație se încadrează și producătorii și agenții mandatați de titularii de drepturi, prin intermediul cărora se colectează și se repartizează drepturile respective.

3. În situația în care sumele reprezentând venituri din exploatarea drepturilor de proprietate intelectuală se colectează prin mai multe organisme de gestiune colectivă sau

prin alte entități asemănătoare, obligația calculării și reținerii impozitului anticipat revine organismului sau entității care efectuează plata către titularul de drepturi de proprietate intelectuală.

4. Impozitul anticipat se calculează și se reține în momentul plății sumelor reprezentând venituri din exploatarea drepturilor de proprietate intelectuală către titularul de drepturi.

5. Impozitul reținut se virează la bugetul de stat până la data de 10 a lunii următoare celei în care se face plata venitului și reținerea impozitului.

Ordonanță

Art. 22. — Sunt considerate venituri din salarii, denumite în continuare salarii, toate veniturile în bani și/sau în natură, obținute de o persoană fizică ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor sau de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, de maternitate și pentru concediul privind îngrijirea copilului în vârstă de până la 2 ani.

Art. 23. — Sunt asimilate salariilor în vederea impunerii:

a) indemnizațiile din activități desfășurate ca urmare a unei funcții de demnitate publică, stabilite potrivit legii;

b) drepturile de soldă lunară, indemnizații, prime, premii, sporuri și alte drepturi ale cadrelor militare, acordate potrivit legii;

c) indemnizația lunară brută, precum și suma din profitul net, convenite administratorilor la companii/societăți naționale, societăți comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar majoritar, precum și la regiile autonome;

d) sumele primite de membrii fondatori ai societăților comerciale constituite prin subscripție publică;

e) veniturile realizate din încadrarea în muncă ca urmare a încheierii unei convenții civile de prestări de servicii;

f) sumele primite de reprezentanții în adunarea generală a acționarilor, în consiliul de administrație și în comisia de cenzori;

g) sumele primite de reprezentanții în organisme tripartite, conform legii;

h) alte drepturi și indemnizații de natură salarială.

Norme metodologice

1. Veniturile de natură salarială, prevăzute la art. 22 și 23 din ordonanță, denumite în continuare *venituri din salarii*,

sunt venituri din activități dependente, dacă sunt îndeplinite următoarele criterii:

— părțile care intră în relația de muncă, denumite în continuare *angajator* și *angajat*, stabilesc de la început: felul activității, timpul de lucru și locul desfășurării activității;

— partea care utilizează forța de muncă pune la dispoziția celeilalte părți mijloacele de muncă (spații cu înzestrare corespunzătoare, îmbrăcăminte specială, unelte de muncă etc.);

— persoana care activează contribuie numai cu forța ei fizică sau cu capacitatea ei intelectuală (nu și cu capitalul propriu);

— plătitorul de venituri de natură salarială suportă cheltuielile în interesul serviciului ale angajatului (diurnă, alte cheltuieli de deplasare);

— plata indemnizației de concediu de odihnă, precum și a indemnizației pentru concediu medical în caz de boală;

— persoana care activează lucrează sub îndrumarea unei alte persoane și este obligată să respecte îndrumările acesteia.

2. În scopul determinării impozitului pe veniturile din salarii, se consideră *angajator* persoana juridică sau persoana fizică și orice altă entitate, la care își desfășoară activitatea una sau mai multe persoane fizice care prestează muncă în schimbul unei plăți.

Angajatul este persoană fizică care își desfășoară activitatea la un angajator în baza unei relații contractuale de muncă (contract individual de muncă, convenție civilă de prestări de servicii) sau în baza unor legi speciale, în schimbul unei plăți.

3. Veniturile din salarii sau asimilate salariilor cuprind totalitatea sumelor încasate ca urmare a unei relații contractuale de muncă, precum și orice sume de natură salarială primite în baza unor legi speciale, indiferent de perioada la care se referă, și care sunt realizate din:

a) sume primite pentru munca prestată ca urmare a contractului individual de muncă și a contractului colectiv de muncă:

a¹) salariile de bază;

a²) sporurile și adaosurile de orice fel;

a³) indemnizațiile de orice fel;

a⁴) recompensele și premiile de orice fel;

a⁵) sumele reprezentând premiul anual și stimulentele acordate, potrivit legii, personalului din instituțiile publice, cele reprezentând stimulentele din fondul de participare la profit, acordate salariaților agenților economici după aprobarea bilanțului contabil, potrivit legii;

a⁶) sumele primite pentru concediul de odihnă;

a⁷) sumele primite din fondul de asigurări sociale în caz de incapacitate temporară de muncă și de maternitate;

a⁸) sumele primite pentru concediul privind îngrijirea copilului în vârstă de până la 2 ani;

a⁹) sumele primite pentru concediul privind îngrijirea copilului cu handicap, până la împlinirea de către acesta a vârstei de 3 ani;

a¹⁰) sumele primite pentru concedii medicale privind îngrijirea copiilor cu handicap accentuat sau grav, până la împlinirea de către copii a vârstei de 18 ani;

a₁₁) orice alte câștiguri în bani și în natură, primite de la angajatori de către angajați, ca plată a muncii lor;

b) indemnizațiile, precum și orice alte drepturi acordate persoanelor din cadrul organelor autorității publice, alese sau numite în funcție potrivit legii, precum și altora asimilate ca funcții de demnitate publică stabilite potrivit sistemului de stabilire a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică;

c) drepturile cadrelor militare în activitate și ale militarilor angajați pe bază de contract, reprezentând solda lunară compusă din solda de grad, solda de funcție, gradații și indemnizații, precum și prime, premii și alte drepturi stabilite potrivit legislației speciale;

d) drepturile administratorilor, obținute în baza contractului de administrare încheiat cu companiile/societățile naționale, societățile comerciale, la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar majoritar, precum și cu regiile autonome, stabilite potrivit legii, cum ar fi indemnizația lunară brută, suma convenită prin participare la profitul net al societății;

e) sumele plătite membrilor fondatori ai unei societăți comerciale constituite prin subscripție publică, potrivit cotei de participare la profitul net, stabilită de adunarea constitutivă, potrivit legislației în vigoare;

f) veniturile realizate din activități desfășurate în baza unei convenții civile de prestări de servicii, plătite de agenți economici, instituții publice și de alte entități;

g) sumele primite de reprezentanții în adunarea generală a acționarilor numiți și sumele primite de membrii consiliului de administrație și ai comisiei de cenzori, stabilite potrivit prevederilor legale;

h) sumele primite de reprezentanții în organisme tripartite, conform legii;

i) alte drepturi și indemnizații de natură salarială.

Sumele de natura celor prevăzute la a⁸), a⁹) și a¹⁰) sunt venituri impozabile și pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii în baza unor legi speciale, după caz.

Ordonanță

Art. 24. — (1) Venitul brut din salarii reprezintă suma veniturilor realizate de salariat pe fiecare loc de realizare a venitului.

(2) Venitul net din salarii se determină prin deducerea din venitul brut, determinat potrivit prevederilor alin. (1), a următoarelor cheltuieli, după caz:

a) contribuțiile reținute, potrivit legii, pentru pensia suplimentară, pentru protecția socială a șomerilor și pentru asigurările sociale de sănătate;

b) o cotă de 15% din deducerea personală de bază, acordată cu titlu de cheltuieli profesionale, o dată cu deducerea personală de bază la același loc de muncă.

(3) Beneficiarii de venituri din salarii datorează un impozit lunar reprezentând plăți anticipate, care se calculează și se reține la sursă de către plătitorii de venituri.

(4) Impozitul lunar prevăzut la alin. (3) se determină astfel:

a) la locul unde se află funcția de bază, prin aplicarea baremului lunar prevăzut la art. 8 alin. (2) asupra bazei de calcul determinate ca diferență între venitul net din salarii aferent unei luni și deducerile personale acordate pentru luna respectivă;

b) pentru veniturile obținute în celelalte cazuri, prin aplicarea baremului lunar prevăzut la art. 8 alin. (2) asupra bazei de calcul determinate ca diferență între venitul brut și contribuția la asigurările sociale de sănătate, pe fiecare loc de realizare a acestuia.

(5) Impozitul calculat pe veniturile menționate la art. 23 lit. g) este final în situația în care contribuabilul care le-a realizat justifică cu documente virarea veniturilor la organizațiile sindicale pe care le-a reprezentat.

(6) În cazul diferențelor de salarii care privesc perioade anterioare lunilor în care se plătesc, în cadrul anului fiscal, acordate în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive, acestea se defalchează în vederea impunerii, pe lunile la care se referă.

(7) În cazul diferențelor de salarii care privesc anii anteriori celui în care se plătesc, acordate în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive, recalcularea impozitului se efectuează de plătitorul de venit sau de organul fiscal competent pe baza documentației transmise de plătitorul de venit, după caz.

Norme metodologice

1. *Venitul brut din salarii* reprezintă totalitatea veniturilor realizate conform art. 22 și 23 din ordonanță, precum și a avantajelor primite conform art. 9 din ordonanță de o per-

soană fizică, pe fiecare loc de realizare, indiferent de denumirea acestora sau de forma sub care sunt acordate.

2. Pentru persoanele fizice care desfășoară activități pe teritoriul României sunt considerate *venituri din salarii realizate din România* sumele primite de la angajatori cu sediul sau cu domiciliul în România, precum și de la angajatori cu sediul sau cu domiciliul în străinătate, indiferent unde este primită suma.

Sumele primite sub formă de venituri din salarii de persoanele fizice cu domiciliul în România, care desfășoară activitate în străinătate și sunt plătite de un angajator străin, se supun prevederilor convențiilor și acordurilor de evitarea a dublei impuneri pe care Guvernul român le-a încheiat cu alte state.

3. Pentru persoanele fizice străine și cele române care nu au domiciliul în România [art. 2 alin. (1) lit. b) și c) și alin. (2) din ordonanță] se impozitează numai salariul obținut din România.

4. Persoanele fizice române cu domiciliul în România se supun impunerii anuale atât pentru veniturile din salarii obținute în țară, cât și pentru cele din străinătate, acordându-se credit fiscal extern potrivit art. 47 din ordonanță. Veniturile din salarii primite de persoanele fizice române de la sucursalele, filialele, șantierul de construcții, reprezentanțele, agențiile, birourile și alte asemenea unități, aparținând persoanelor juridice cu sediul în România, altele decât instituțiile publice, și care își desfășoară activitatea în străinătate se impozitează conform dispozițiilor ordonanței, coroborate cu prevederile convențiilor sau acordurilor de evitarea a dublei impuneri încheiate de Guvernul României cu statele în care își desfășoară activitatea aceste unități.

5. Contribuabilii care realizează venituri din salarii datorează lunar impozit reprezentând plăți anticipate în contul impozitului pe venitul anual, calculat și reținut de către plătitorul de venituri.

6. Evaluarea drepturilor salariale acordate în natură, precum și a avantajelor acordate angajaților conform art. 9 din ordonanță se face în momentul acordării și se impozitează în luna în care au fost primite. Documentele referitoare la calculul contravalorii veniturilor și avantajelor în natură primite de angajat se vor anexa la statul de plată.

7. Transformarea în lei a sumelor obținute, potrivit legii, în valută, reprezentând venituri din salarii realizate în România, se face la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională a României pentru ultima zi a lunii pentru care se face plata acestor drepturi. În situația în care veniturile din salarii sunt plătite în cursul lunii sau în cazul încetării raporturilor de muncă se utilizează cursul de

schimb valutar comunicat de Banca Națională a României, în vigoare în ziua precedentă celei în care se face plata.

8. Pentru calculul impozitului lunar aferent venitului realizat baremul lunar de impozit se aplică asupra bazei de calcul determinate astfel:

a) asupra venitului net lunar din salarii, determinat prin scăderea din venitul brut a contribuțiilor obligatorii reținute și a sumei reprezentând cheltuieli profesionale, diminuat cu deducerile personale de bază și suplimentare acordate în luna respectivă, după caz, pentru veniturile din salarii la funcția de bază;

b) asupra venitului net calculat ca diferență între venitul brut realizat într-o lună și contribuția la asigurările sociale de sănătate, pe fiecare loc de realizare a acestuia, pentru veniturile din salarii, altele decât cele de la funcția de bază.

9. Venitul net din salarii se determină potrivit art. 24 alin. (2) din ordonanță, fără a se lua în considerare veniturile care, conform art. 6 lit. a), c), e) și f) din ordonanță, sunt scutite de impozit pe venit.

10. În scopul determinării impozitului pe veniturile salariale, prin *locul unde se află funcția de bază* se înțelege:

a) pentru persoanele fizice angajate la un singur loc de muncă, ultimul loc înscris în carnetul de muncă sau în documentele specifice care, potrivit reglementărilor legale, sunt asimilate acestora;

b) în cazul cumulului de funcții, locul ales de persoanele fizice unde sunt achitate contribuția de asigurări sociale de stat, contribuția la Fondul pentru plata ajutorului de șomaj și alte sume datorate potrivit legii.

Ordonanță

Art. 25. — Plătitorii de salarii și de venituri asimilate salariilor au obligația de a calcula și de a reține impozitul aferent veniturilor fiecărei luni, la data efectuării plății acestor venituri, precum și de a-l vira la bugetul de stat la termenul stabilit pentru ultima plată a drepturilor salariale, efectuată pentru fiecare lună, dar nu mai târziu de data de 15 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se cuvin aceste drepturi.

Norme metodologice

1. Impozitul pe veniturile din salarii pentru fiecare lună se calculează și se reține de angajatorii care au sediul sau domiciliul în România la data plății acestor venituri, indiferent de perioada la care se referă.

2. Veniturile în natură se consideră plătite la ultima plată a drepturilor salariale pentru luna respectivă. Impozitul aferent veniturilor și avantajelor în natură se reține din salariul primit de angajat în numerar pentru aceeași lună.

3. Calculul și reținerea impozitului lunar pe veniturile din salarii se efectuează de angajatori astfel:

a) în situația în care veniturile din salarii se plătesc o singură dată pe lună sau sub formă de avans și lichidare, calculul și reținerea se fac la data ultimei plăți a drepturilor salariale aferente fiecărei luni (lichidare), conform prevederilor art. 24 din ordonanță;

b) în situația în care în cursul unei luni angajatorii efectuează plăți de venituri, altele decât cele cuprinse la lit. a), cum sunt premii, stimulente de orice fel, sume acordate potrivit legii pentru concediul de odihnă neefectuat și altele asemenea, denumite plăți intermediare, impozitul se calculează la fiecare plată prin aplicarea baremului lunar asupra plăților intermediare cumulate până la data ultimei plăți pentru care se face calculul.

Impozitul de reținut la fiecare plată intermediară reprezintă diferența dintre impozitul calculat potrivit alineatului precedent și suma impozitelor reținute la plățile intermediare anterioare.

La data ultimei plăți a drepturilor salariale aferente unei luni (lichidare) impozitul se calculează, potrivit art. 24 din ordonanță, asupra veniturilor totale obținute prin cumularea drepturilor respective cu plățile intermediare.

Impozitul de reținut la această dată reprezintă diferența dintre impozitul calculat asupra veniturilor totale și suma impozitelor reținute la plățile intermediare.

4. În cazul în care un angajat care obține venituri din salariu la funcția de bază se mută în cursul unei luni la un alt angajator, calculul impozitului se face pentru fiecare loc de realizare a venitului. Deducerile personale și ale cheltuielilor profesionale se acordă numai de primul angajator, în limita veniturilor realizate pentru acea lună, până la data lichidării, recalcularea urmând să se efectueze o dată cu calculul impozitului anual.

5. Plătitorii de venituri din salarii au obligația să vireze la bugetul de stat impozitul calculat și reținut pentru o lună la termenul stabilit pentru ultima plată a drepturilor salariale pentru luna respectivă.

Termenul de plată a ultimei plăți a drepturilor salariale pentru o lună poate fi cuprins între 1—15 ale lunii următoare plății acestora.

6. Contribuțiile obligatorii reprezentând cheltuieli deductibile aferente veniturilor din salarii se determină conform reglementărilor legale în materie.

Ordonanță

Art. 26. — (1) Calculul impozitului pe veniturile din salarii se face pe baza informațiilor cuprinse în fișa fiscală.

(2) Plătitorii de venituri au obligația să solicite organului fiscal, pe bază de cerere, până la data de 30 noiembrie a fiecărui an pentru anul următor, formularul tipizat al fișelor fiscale pentru salariați și pentru persoanele fizice care obțin venituri asimilate salariilor.

(3) Fișa fiscală va fi completată de plătitorul de venituri cu datele personale ale contribuabilului, mențiunile referitoare la deducerile personale, veniturile din salarii obținute și impozitul reținut și virat în cursul anului, precum și rezultatul regularizării impozitului plătit pe venitul anual sub formă de salarii. Până la completarea fișei fiscale cu datele personale necesare acordării deducerilor personale suplimentare, salariații vor beneficia de deducerea personală de bază, urmând ca angajatorii să efectueze regularizarea veniturilor salariale.

(4) Plătitorul de venituri are obligația să completeze formularele prevăzute la alin. (1) pe întreaga durată de efectuare a plății salariilor, să recalculeze și să regularizeze anual impozitul pe salarii.

(5) Plătitorul este obligat să păstreze fișa fiscală pe întreaga durată a angajării și să transmită organului fiscal competent și salariatului câte o copie pentru fiecare an până în ultima zi a lunii februarie a anului curent pentru anul fiscal expirat.

(6) Datele personale din fișele fiscale se vor completa pe bază de documente justificative. Deducerile personale suplimentare pentru persoanele aflate în întreținere se acordă pe bază de declarație pe propria răspundere a contribuabilului, însoțită de documente justificative.

Norme metodologice

1. Calculul impozitului pe veniturile din salarii la locul unde se află funcția de bază se face pe baza informațiilor cuprinse în fișa fiscală 1 (FF1).

2. Dacă la un angajat intervin schimbări care conduc la modificări ale deducerilor personale suplimentare, în urma înștiințării angajatorului, acesta înscrie în fișa fiscală 1 (FF1) modificările intervenite. Modificarea se poate face și pentru luni deja expirate din anul calendaristic în curs. Dacă angajatul a încheiat căsătoria la data de 25 martie și înștiințează organul fiscal la data de 28 aprilie și dacă toate celelalte condiții sunt întrunite, angajatorul va înscrie deducerea personală pentru soție, cu valabilitate din luna martie.

3. Angajatorul poate face modificări referitoare la deducerea personală în fișa fiscală 1 (FF1) în cursul anului calendaristic și în cazul în care se constată că înscrierile făcute sunt greșite.

4. În cazul încetării activității în timpul anului, angajatorul va elibera angajatului un exemplar al fișei fiscale la data lichidării, iar către organul fiscal unde acesta își are sediul va transmite fișa fiscală respectivă până la data de 31 ianuarie a anului următor, în vederea regularizării anuale a impozitului.

Ordonanță

Art. 27. — (1) Plătitorii de venituri din salarii, cu excepția celor prevăzuți la alin. (2), au obligația să determine venitul anual impozabil din salarii, să calculeze impozitul anual, precum și să efectueze regularizarea sumelor ce reprezintă diferența dintre impozitul calculat la nivelul anului și impozitul calculat și reținut lunar anticipat în cursul anului fiscal, pentru persoanele fizice care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) au fost angajații permanenți ai plătitorului în cursul anului;

b) nu au alte surse de venit care se cuprind în venitul anual global impozabil.

(2) Plătitorii de venituri din salarii care la data de 31 decembrie a anului fiscal au un număr de angajați permanenți mai mic de 10 persoane inclusiv pot efectua calculul venitului și impozitului anual și regularizarea acestuia.

(3) În cazul angajaților pentru care angajatorii nu efectuează regularizarea anuală a impozitului pe salarii, determinarea venitului anual impozabil din salarii, calculul impozitului anual, precum și regularizarea sumelor ce reprezintă diferența dintre impozitul calculat la nivelul anului și impozitul calculat și reținut lunar anticipat se pot efectua, pe bază de cerere, de către organul fiscal competent.

(4) Operațiunile prevăzute a fi efectuate de către angajator și, respectiv, de organul fiscal, pentru persoanele fizice care obțin venituri din salarii, se realizează până în ultima zi a lunii februarie a anului fiscal următor.

Norme metodologice

1. Pentru angajații care obțin venituri din salarii numai la funcția de bază, impozitul anual pe veniturile din salarii se calculează prin aplicarea baremului mediu anual, prevăzut la art. 8 din ordonanță, asupra bazei de impozitare anuală determinată ca diferență între venitul net anual și suma deducerilor personale acordate în acel an.

2. În vederea calculării impozitului anual și a efectuării regularizărilor, angajatorii vor proceda astfel:

— fișele fiscale 1 (FF1) pentru care angajatorul nu este obligat să efectueze calculul anual al impozitului și regularizarea acestuia, precum și fișele fiscale 2 (FF2) vor fi transmise până la data de 31 ianuarie a anului următor unității fiscale în a cărei rază teritorială angajatorul își are sediul sau domiciliul, după caz, sau unde este luat în evidența fiscală, în vederea efectuării regularizării anuale a impozitului;

— pentru cazurile în care angajatorii au obligația să efectueze, pe baza fișelor fiscale 1 (FF1), calculul impozitului anual și regularizarea sumelor rezultate, aceștia vor efectua, până la data de 31 ianuarie a anului următor, calculul impozitului anual și vor stabili diferențele dintre impozitul anual calculat potrivit pct. 1 și suma impozitului calculat și reținut lunar pentru anul respectiv.

Impozitul rest de plată sau de restituit, rezultat în urma recalculării anuale, se va regulariza cu angajatul și va fi consemnat în fișa fiscală până la data de 28 februarie a anului următor celui de realizare a venitului.

3. Angajații permanenți care au realizat și alte venituri de natura celor care se globalizează (venituri din salarii, altele decât cele de la funcția de bază, venituri din activități independente, venituri din cedarea folosinței bunurilor) sunt obligați să înștiințeze în scris angajatorul despre acest fapt în perioada 1—15 ianuarie a anului următor celui pentru care se face regularizarea. Sunt *angajați permanenți*, în sensul ordonanței, persoanele fizice care pe întreaga perioadă a anului fiscal și-au desfășurat activitatea la un singur angajator.

4. Angajatorii care la data de 31 decembrie a anului au mai puțin de 10 salariați permanenți inclusiv nu sunt obligați, dar pot efectua regularizarea anuală.

Ordonanță

Art. 28. — (1) Contribuabilii care își desfășoară activitatea în România și obțin venituri sub formă de salarii din străinătate, precum și persoanele fizice române angajate ale misiunilor diplomatice și ale posturilor consulare acreditate în România au obligația ca, personal sau printr-un reprezentant fiscal, să calculeze impozitul conform art. 24, să îl declare și să îl plătească în termen de 15 zile de la expirarea lunii pentru care s-a realizat venitul.

(2) Persoana juridică sau fizică la care contribuabilul își desfășoară activitatea potrivit alin. (1) este obligată să ofere informații organului fiscal competent referitoare la data începerii desfășurării activității de către contribuabil și, respectiv, a încetării acesteia, în termen de 15 zile de la data producerii evenimentului.

Norme metodologice

1. Contribuabilii care își desfășoară activitatea în România și obțin venituri sub formă de salarii din străinătate care, potrivit ordonanței, se impun în România, precum și persoanele fizice române angajate ale misiunilor diplomatice și ale posturilor consulare acreditate în România au obligația să depună lunar o declarație la organul fiscal competent.

Organul fiscal competent este:

— organul fiscal în a cărui rază teritorială contribuabilul își are domiciliul — pentru persoanele fizice române cu domiciliul în România;

— organul fiscal în a cărui rază teritorială contribuabilul își are reședința — pentru persoanele fizice române care nu au domiciliul în România și pentru persoanele fizice străine.

2. Contribuabilii trebuie să depună la organul fiscal competent o cerere prin care să solicite formularele de declarații. Cererea se depune de contribuabilii care încep o astfel de activitate în cursul anului, precum și de cei care la data de 1 ianuarie 2000 desfășoară o activitate începută anterior. La cerere se va anexa o copie de pe documentul care reglementează raportul de muncă. Persoanele fizice române care nu au domiciliul în România și persoanele fizice străine, care desfășoară activitate în România și obțin venituri din străinătate, vor anexa la cerere o traducere legalizată a contractului în baza căruia își desfășoară activitatea.

3. Contribuabilii, persoane fizice române cu domiciliul în România, care obțin venituri în baza unui raport de muncă (la funcția de bază), vor depune o dată cu cererea și documentele care le atestă dreptul la deduceri personale suplimentare.

Documentele care atestă dreptul contribuabililor la deducere personală suplimentară sunt documentele prevăzute în normele metodologice, pentru operarea în fișa fiscală a deducerilor suplimentare în cazul în care acestea se stabilesc de angajator.

Copiile de pe documentele justificative vor fi certificate de organul fiscal pe baza originalelor prezentate de contribuabil.

Dacă în timpul anului intervin modificări care au influență asupra deducerilor personale suplimentare ale contribuabilului, acesta va înștiința organul fiscal în termen de 15 zile de la data la care s-a produs modificarea.

În cazul în care modificarea are ca efect creșterea coeficientului deducerilor personale suplimentare, contribuabilul va depune la organul fiscal copia de pe documentul justificativ care atestă modificarea.

În cazul în care modificarea are ca efect scăderea coeficientului deducerilor personale suplimentare, contribuabilul

va înștiința în scris organul fiscal despre aceasta, menționând persoana în întreținere ori situația proprie sau a persoanelor în întreținere la care se referă modificarea.

4. Persoanele fizice sau juridice la care își desfășoară activitatea contribuabilii prevăzuți la art. 28 alin. (1) din ordonanță au obligația depunerii unei declarații informative privind începerea/încetarea activității acestor contribuabili.

Declarația informativă se depune la organul fiscal în a cărui rază teritorială își are domiciliul sau sediul persoana fizică ori juridică la care își desfășoară activitatea contribuabilul, ori de câte ori apar modificări de natura începerii/încetării activității în documentele care atestă raporturile de muncă, în termen de 15 zile de la data producerii evenimentului.

Ordonanță

Art. 29. — Veniturile din cedarea folosinței bunurilor sunt veniturile în bani și/sau în natură provenind din cedarea folosinței bunurilor mobile și imobile, obținute de către proprietar, uzufructuar sau alt deținător legal.

Norme metodologice

1. În această categorie de venit se cuprind veniturile din închirieri și subînchirieri de bunuri mobile și imobile, precum și veniturile din arendarea bunurilor agricole, din patrimoniul personal.

2. Veniturile obținute din închirieri și subînchirieri de bunuri imobile sunt cele din cedarea folosinței locuinței, caselor de vacanță, garajelor, terenurilor etc., a căror folosință este cedată în baza unor contracte de închiriere, inclusiv a unor părți din acestea utilizate în scop de reclamă, afișaj și publicitate.

Ordonanță

Art. 30. — Veniturile din cedarea folosinței bunurilor se stabilesc pe baza contractului încheiat între părți, în formă scrisă, și înregistrat la organul fiscal competent în termen de 15 zile de la data încheierii acestuia.

Norme metodologice

1. Cedarea folosinței bunurilor obligă la încheierea între părți a unui contract în formă scrisă și la înregistrarea acestuia la organul fiscal în a cărui rază teritorială este situat bunul generator de venit, în cazul bunurilor imobile, sau în a cărui rază teritorială își are domiciliul contribuabilul, în cazul bunurilor mobile.

2. Obligația de a înregistra la organul fiscal contractul de cedare a folosinței, în formă scrisă, revine proprietarului, uzufructuarului sau altui deținător legal, după caz.

Ordonanță

Art. 31. — (1) Venitul brut reprezintă totalitatea sumelor încasate în bani și/sau echivalentul în lei al veniturilor în natură realizate de proprietar, uzufructuar sau alt deținător legal.

(2) Venitul brut se majorează cu valoarea cheltuielilor ce cad, conform dispozițiilor legale, în sarcina proprietarului, uzufructuarului sau altui deținător legal, dacă sunt efectuate de cealaltă parte contractantă.

Norme metodologice

În vederea determinării venitului brut, la sumele încasate (chirie, arendă) în bani și/sau la echivalentul în lei al veniturilor în natură se adaugă, dacă este cazul, și valoarea cheltuielilor ce sunt, conform dispozițiilor legale sau înțelegerii contractuale, în sarcina proprietarului, uzufructuarului sau a altui deținător legal, dar sunt efectuate de cealaltă parte contractantă.

Ordonanță

Art. 32. — Venitul net din cedarea folosinței bunurilor se determină prin deducerea din venitul brut a unei cote de cheltuieli de 30%, aplicată la venitul brut, reprezentând cheltuieli deductibile aferente venitului.

Norme metodologice

1. *Venitul net* reprezintă diferența dintre sumele încasate în bani și/sau echivalentul în lei al veniturilor în natură obținute din cedarea folosinței bunurilor mobile și imobile (chirie, arendă) și cota de cheltuieli forfetară de 30%, reprezentând cheltuieli deductibile aferente venitului.

2. Pentru cheltuielile deductibile stabilite forfetar proprietarul nu este obligat să prezinte organului fiscal documente justificative pentru efectuarea lor.

În cota forfetară de cheltuieli se cuprind și impozitele și taxele pe proprietate datorate potrivit legii, comisionul reținut de intermediari, primele de asigurare plătite pentru bunul cedat spre folosință etc.

Ordonanță

Art. 33. — (2) Se cuprind în această categorie de venit, în vederea impunerii, și sumele primite ca urmare a deținerii de titluri de participare la fondurile închise de investiții.

Norme metodologice

În cazul fondurilor închise de investiții se vor supune impunerii veniturile obținute de persoanele fizice sub formă de dividende.

Ordonanță

Art. 34. — Veniturile sub formă de dobânzi sunt venituri obținute din titluri de creanțe de orice natură și orice fel de sume cuvenite pentru folosirea banilor împrumutați, precum și din titluri de participare la fonduri deschise de investiții pentru care prețul de răscumpărare este mai mare decât prețul de cumpărare. Este asimilată dobânzilor și acea parte a sumelor asigurate obținute din asigurări de viață prin produsele care au la bază principiul economisirii pure.

Norme metodologice

Sunt considerate venituri de această natură:

- dobânzi obținute din obligațiuni;
- dobânzi obținute pentru depozitele la termen (inclusiv la certificatele de depozit);
- componenta investițională, în cazul asigurărilor de tipul economisirii pure;
- suma primită de deținătorul de titluri de participare la fondurile deschise de investiții, stabilită ca diferență între prețul de răscumpărare și prețul de cumpărare;
- suma primită sub formă de dobândă pentru împrumuturile acordate;
- alte venituri obținute din titluri de creanță.

Ordonanță

Art. 36. — (2) Veniturile sub formă de dobânzi se impun cu o cotă de 1% din suma acestora.

Norme metodologice

1. Veniturile sub formă de dobânzi se impun cu cota de 1% asupra dobânzilor calculate începând cu data de 1 ianuarie 2000.

2. În cazul veniturilor realizate sub formă de dobânzi ca urmare a deținerii de titluri de participare la fondurile deschise de investiții, baza de calcul se determină ca diferență între prețul de răscumpărare și prețul de cumpărare.

Prețul de răscumpărare este prețul care i se cuvine investitorului la retragerea din fond și este format din valoarea unitară a activului net din ziua anterioară depunerii cererii de răscumpărare, din care se scad comisioanele de răscumpărare.

Prețul de cumpărare (subscriere) este prețul plătit de investitor, persoană fizică, și este format din valoarea unitară a activului net la care se adaugă comisionul de cumpărare, dacă este cazul.

Pentru investițiile în titluri de participare, efectuate anterior datei intrării în vigoare a ordonanței, prețul de cumpărare este ultima valoare raportată la data de 31 decembrie 1999.

Ordonanță

Art. 37. — (1) Obligația calculării, reținerii și virării impozitului pe veniturile sub formă de dividende revine persoanelor juridice o dată cu plata dividendelor către acționari sau asociați. În cazul dividendelor distribuite, dar care nu au fost plătite acționarilor sau asociaților până la sfârșitul anului în care s-a aprobat bilanțul contabil, termenul de plată a impozitului pe dividende este până la data de 31 decembrie a anului respectiv.

(2) Pentru veniturile sub formă de dobânzi impozitul se calculează și reține de către plătitorii de astfel de venituri în momentul calculului acestora și se virează de către aceștia, lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care se face calculul dobânzii.

Norme metodologice

1. În cazul veniturilor realizate ca urmare a deținerii de titluri de participare la fondurile închise de investiții, obligația calculării, reținerii și virării impozitului pe veniturile sub formă de dividende revine:

- societății de investiții, în cazul în care nu are încheiat un contract de administrare;
- societății de administrare, în cazul în care societatea de investiții are încheiat un contract de administrare cu societatea de administrare.

2. Pentru veniturile sub formă de dobânzi impozitul se calculează, se reține și se virează de către plătitorii de astfel de venituri, cum ar fi: bănci, societăți de asigurare, societăți de administrare și altele.

3. În cazul veniturilor realizate ca urmare a deținerii de titluri de participare la fondurile deschise de investiții, obligația calculării, reținerii și virării revine societății de administrare. Impozitul datorat se reține de către societatea de administrare, în numele fondului.

Ordonanță

Art. 38. — În această categorie se cuprind veniturile obținute din jocuri de noroc, din transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare și părților sociale, din premii și prime în bani și/sau în natură, altele decât cele prevăzute la art. 6, 22 și 23, precum și diverse venituri care nu se regăsesc în mod expres menționate în prezenta ordonanță.

Norme metodologice

1. În această categorie se cuprind:

— venituri obținute din jocuri de noroc, cum sunt: venituri din jocuri tip cazino, din jocuri tip bingo și keno în săli de joc, pronosticuri (pariuri) sportive, jocuri-concurs cu câștiguri de orice fel, loterii, inclusiv premiile de orice fel, în bani sau în natură;

— venituri sub formă de premii de orice fel, prime în bani și/sau în natură, cum sunt: premiile pentru sportivi; premiile pentru antrenori și alți tehnicieni; primele de lot; premiile acordate oamenilor de cultură, știință și artă la festivaluri sau la alte concursuri internaționale, orice alte câștiguri de aceeași natură;

— venituri din transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare și părților sociale;

— diverse venituri.

2. Valori mobiliare pot fi acțiunile, obligațiunile, precum și instrumentele derivate sau orice alte titluri de credit, încadrate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare în această categorie.

Ordonanță

Art. 40. — (1) Veniturile obținute din jocuri de noroc, din premii și prime în bani și/sau în natură, prevăzute la art. 38, se impun prin reținere la sursă cu o cotă de 10% aplicată la venitul brut.

Norme metodologice

Contribuabilii, persoane fizice, care realizează venituri din jocuri de noroc, din premii în bani și/sau în natură, datorează un impozit calculat prin aplicarea cotei de 10% asupra bazei de calcul determinate ca diferență între câștigul realizat și suma reprezentând venitul scutit potrivit art. 39 din ordonanță.

Ordonanță

Art. 41. — În cazul transferului dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare și părților sociale, impozitul se calculează prin reținere la sursă, aplicându-se cota de 1% la valoarea tranzacției. Pentru tranzacțiile derulate prin intermediari cota de 1% se aplică asupra diferenței dintre valoarea tranzacției și comisionul reținut de intermediari. Impozitul astfel calculat, reținut și vărsat de plătitorul de venit este final.

Norme metodologice

1. În cazul transferului dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare, obligația calculării, reținerii și virării impozitului revine societății de valori mobiliare.

2. Pentru veniturile realizate ca urmare a transferului dreptului de proprietate asupra părților sociale, obligația calculării, reținerii și virării impozitului revine dobânditorului de părți sociale. În acest caz, termenul de plată a impozitului către bugetul de stat este data la care se face înscrierea transferului dreptului de proprietate asupra părților sociale la registrul comerțului.

Ordonanță

Art. 44. — Venitul este considerat din România, în înțelesul prezentei ordonanțe, dacă locul de proveniență a veniturilor persoanei fizice, a exercitării activității sau locul de unde aceasta obține venit se află pe teritoriul României, indiferent dacă este plătit în România sau din/în străinătate.

Norme metodologice

Venitul este considerat din România, în înțelesul ordonanței, dacă:

— plătitorul venitului își are sediul sau domiciliul pe teritoriul României (dobânda plătită unei persoane fizice de către o bancă situată pe teritoriul României, salariile plătite unor persoane fizice de către un angajator care are sediul sau domiciliul pe teritoriul României și altele asemenea);

— bunul generator de venituri se află pe teritoriul României (veniturile din închirierea unor bunuri imobile situate pe teritoriul României și altele asemenea);

— prestarea activității se desfășoară pe teritoriul României (veniturile din salarii realizate ca urmare a desfășurării unei activități dependente, plătite din străinătate, veniturile obținute din reparații sau întrețineri efectuate, asistență tehnică, studiul pieței, precum și orice alte prestații efectuate, plătite din străinătate).

Ordonanță

Art. 46. — (1) Contribuabilii prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a), care pentru același venit și în decursul aceleiași perioade impozabile sunt supuși impozitului pe venit atât pe teritoriul României, cât și în străinătate, au dreptul la deducerea din impozitul pe venit datorat în România a impozitului plătit în străinătate, în limitele prevăzute în prezenta ordonanță, denumit în continuare *credit fiscal extern*.

(2) Creditul fiscal extern se acordă dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

a) impozitul aferent venitului realizat în străinătate a fost plătit direct sau prin reținere la sursă, lucru dovedit cu documente care atestă plata, eliberate de autoritățile fiscale ale statului în care s-a realizat venitul;

b) impozitul datorat și plătit în străinătate este de aceeași natură cu impozitul pe venit datorat în România.

Norme metodologice

1. Persoanele fizice române cu domiciliul în România sunt supuse impozitării în România pentru veniturile din România și din străinătate. În situația în care pentru venitul din străinătate statul respectiv și-a exercitat dreptul de impunere, aceste persoane au dreptul să deducă din impozitul pe venit datorat în România impozitul pe venit plătit în străinătate pentru acel venit, în condițiile prevăzute de ordonanță.

2. Creditul fiscal extern se acordă, dacă:

a) impozitul plătit în străinătate pentru venitul obținut în străinătate a fost efectiv plătit în mod direct de către persoana fizică sau de către reprezentantul său legal sau prin reținere la sursă de către plătitorul venitului. Plata impozitului în străinătate se dovedește prin document eliberat de autoritatea fiscală a statului străin respectiv;

b) venitul pentru care se acordă credit fiscal face parte din una dintre categoriile de venituri prevăzute la art. 4 din ordonanță.

3. Veniturile realizate din străinătate de persoanele fizice române cu domiciliul în România, pentru care s-a plătit în străinătate impozit pe venit, se declară în România, în cadrul declarației de venit global a anului de realizare a venitului, declarație care, potrivit art. 59 din ordonanță, se completează și se depune la organul fiscal până la data de 31 martie a anului următor celui de realizare a venitului.

Creditul fiscal extern nu va fi acordat în lipsa anexării la declarația de venit global a documentului care atestă plata în străinătate a impozitului care se solicită să fie recunoscut.

Dacă documentul care atestă plata nu se depune o dată cu declarația de venit global la termenul stabilit prin ordonanță, la momentul prezentării acestui document organele fiscale române vor declanșa procedura de regularizare a impozitului pe venit anual, rămas de achitat în România.

Ordonanță

Art. 47. — (1) Creditul fiscal extern se acordă la nivelul impozitului plătit în străinătate, aferent venitului din sursa din străinătate, dar nu poate fi mai mare decât partea de impozit pe venit datorat în România, potrivit prezentei ordonanțe, aferentă venitului din străinătate.

(2) Calculul creditului fiscal extern se face separat pentru veniturile realizate pe fiecare țară, cu respectarea prevederilor alin. (3).

(3) În cazul veniturilor a căror impunere în România este finală, creditul fiscal extern se acordă pentru fiecare venit similar din România, potrivit prezentei ordonanțe.

(4) În vederea calculului creditului fiscal extern, sumele în valută se transformă la cursul de schimb mediu anual al pieței valutare comunicat de Banca Națională a României din anul de realizare a venitului.

Norme metodologice

1. Impozitul plătit în străinătate care se deduce din impozitul pe venit anual global datorat în România este limitat la partea de impozit pe venit datorat în România, calculat astfel:

$$\text{credit fiscal extern} = \frac{\text{venit din sursa din străinătate}}{\text{venit mondial}} \times \text{impozit pe venit anual global}$$

Prin *venit mondial* se înțelege suma veniturilor din România și din străinătate din categoriile de venituri din activități independente, salarii și cedarea folosinței bunurilor, realizate de o persoană fizică română cu domiciliul în România.

2. Dacă suma reprezentând creditul fiscal extern este mai mare decât impozitul plătit în străinătate, atunci suma recunoscută care se deduce este la nivelul impozitului plătit în străinătate. În situația în care suma reprezentând creditul fiscal extern este mai mică decât impozitul plătit în străinătate, atunci suma recunoscută reprezentând creditul fiscal extern acordat este la nivelul sumei calculate conform pct. 1.

3. Calcularea creditului fiscal extern se face de organul fiscal, separat pe fiecare natură de venit, prin raportarea la venitul mondial.

În situația în care contribuabilul în cauză obține venituri din străinătate din mai multe state, creditul extern admis a fi dedus din impozitul datorat în România se va calcula potrivit procedurii de mai sus pentru fiecare natură de venit și pe fiecare țară.

4. Veniturile realizate din străinătate de persoanele fizice române cu domiciliul în România, a căror impunere în România este finală, se supun impozitării în România, recunoscându-se impozitul plătit în străinătate, sub forma creditului fiscal, dar limitat la impozitul pe venit similar datorat în România.

5. Creditul fiscal extern pentru veniturile din străinătate a căror impunere în România este finală se va acorda astfel:

a) în situația în care în străinătate cota de impozit este mai mare decât cea prevăzută în ordonanță pentru un

venit similar, creditul fiscal extern este limitat la impozitul pe venit calculat aplicând cota prevăzută în ordonanță;

b) în situația în care cota de impozit este mai mică în străinătate decât cota de impozit pentru un venit similar din România, creditul fiscal extern este calculat la nivelul impozitului plătit în străinătate, iar impozitul anual rămas de achitat în România se calculează ca diferență între impozitul pe venit calculat aplicând cota de impozit din ordonanță și impozitul pe venit plătit în străinătate pentru venitul realizat în străinătate.

6. Veniturile din străinătate realizate de persoanele fizice române cu domiciliul în România, precum și impozitul aferent a cărui plată în străinătate este atestată cu document eliberat de autoritatea fiscală a statului străin, exprimate în unitățile monetare proprii fiecărui stat, se vor transforma în lei la cursul de schimb mediu anual comunicat de Banca Națională a României din anul de realizare a veniturii respectiv.

Ordonanță

Art. 48. — (1) Pentru veniturile realizate de contribuabilii prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. b) și c) și la art. 2 alin. (2), prevederile cap. II se aplică în mod corespunzător, aceste venituri necumulându-se în vederea impunerii în România.

(2) Contribuabilii prevăzuți la art. 2 alin. (2), care realizează venituri din România în calitate de artiști de spectacol, cum sunt artiștii de teatru, de film, de radio sau televiziune, ori ca interpreți muzicali sau ca sportivi, din activitățile lor personale desfășurate în această calitate, precum și cei care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală se impun cu o cotă de 15% aplicată la venitul brut, prin reținere la sursă, impozitul fiind final. Impozitul reținut la sursă de către plătitorii veniturii se varsă la bugetul de stat în aceeași zi în care se efectuează plata veniturii supus impunerii.

(3) Contribuabilii prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. b) și c) și la art. 2 alin. (2), pentru perioada în care sunt absenți din România au obligația să desemneze un reprezentant fiscal rezident în România, împuternicit să îndeplinească obligațiile acestora față de organele fiscale.

(4) Pentru aplicarea prevederilor convențiilor de evitare a dublei impunerii, beneficiarul veniturii va prezenta organelor fiscale din România certificatul de rezidență fiscală, în original, eliberat de organul fiscal din țara de rezidență, prin care să se ateste că este rezident al statului respectiv și că îi sunt aplicabile prevederile convenției de evitare a dublei impunerii.

Norme metodologice

1. Veniturile din România, indiferent de categoria din care fac parte și de locul de realizare, obținute de contribuabilii prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. b) și c) și alin. (2) din ordonanță, se impozitează separat pe fiecare categorie de venit. Pentru veniturile prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b) și c) din ordonanță impozitul se determină prin aplicarea cotelor de impozitare asupra venitului net aferent fiecărui loc de realizare a fiecărei categorii de venituri, astfel:

— pentru veniturile din salarii, impozitul se va calcula lunar, sumele reprezentând plăți anticipate în contul impozitului anual pe venit. Organul fiscal va recalcula impozitul anual pe baza baremului anual și va elibera documentul care să ateste venitul realizat și impozitul plătit;

— pentru calculul impozitului pe venituri obținute din cedarea folosinței bunurilor, din profesii liberale, altele decât cele prevăzute la art. 48 alin. (2) din ordonanță, se aplică baremul anual.

2. La determinarea impozitului se va avea în vedere principiul celor 183 de zile care încep sau sfârșesc în anul calendaristic vizat.

Veniturile din salarii realizate de persoanele fizice române care nu au domiciliul în România sau de persoanele fizice străine pentru activitatea desfășurată în România vor fi impozitate astfel:

a) dacă persoana fizică este prezentă în România o perioadă ce depășește în total 183 de zile în orice perioadă de 12 luni, începând sau sfârșind în anul calendaristic vizat, veniturile din salarii se impozitează începând cu prima zi de la data sosirii lor, dovedită cu viza de intrare în România de pe pașaport. Organele fiscale române vor elibera documentul care atestă plata impozitului în România, la cererea contribuabilului, pentru fiecare an fiscal;

b) dacă persoana fizică este prezentă în România o perioadă mai mică de 183 de zile în orice perioadă de 12 luni, începând sau sfârșind în anul calendaristic vizat, dar este rezidentă într-un stat cu care Guvernul României a încheiat o convenție sau un acord de evitare a dublei impunerii, veniturile din salarii vor fi impozitate în străinătate, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

— persoana fizică care beneficiază de salariu stă în România o perioadă sau perioade care nu depășesc în total 183 de zile într-o perioadă de 12 luni calendaristice începând sau sfârșind în anul fiscal vizat;

— salariul este plătit de un angajator care nu este rezident al României;

— salariul nu este suportat de un sediu permanent sau de o bază fixă pe care angajatorul o are în România.

3. Contribuabilii prevăzuți la pct. 2 lit. b) sunt obligați ca în termen de 15 zile de la data începerii activității să se adreseze organului fiscal în a cărui rază teritorială își au reședința, în vederea stabilirii regimului fiscal aplicabil acestor venituri, în conformitate cu prevederile convențiilor și acordurilor de evitare a dublei impuneri încheiate de Guvernul României cu alte state.

Astfel, contribuabilul va depune la organul fiscal următoarele:

- cerere;
- copie de pe documentul care reglementează raportul de muncă;
- certificatul de rezidență fiscală eliberat de autoritatea fiscală competentă a statului al cărui rezident este.

Dacă persoanele fizice străine și persoanele fizice române care nu au domiciliul în România nu prezintă în termenul stabilit documentele prevăzute la alineatul precedent, acestea datorează impozit pe veniturile din salarii din prima zi de desfășurare a activității. În situația în care persoanele respective depun ulterior documentele solicitate, organul fiscal va efectua regularizarea impozitului plătit.

În cazul în care contribuabilii prevăzuți la pct. 2 lit. b) își prelungesc perioada de prezență în România la peste 183 de zile, aceștia sunt obligați să declare organului fiscal competent, caz în care se aplică regimul fiscal prevăzut la pct. 2 lit. a).

4. Modul de calcul al celor 183 de zile se va face aplicându-se metoda zilelor de prezență. Contribuabilul are posibilitatea să furnizeze dovezi ale prezenței sale pe baza datelor din documentele de transport, pașaport și alte documente prin care atestă intrarea în România. În calculul celor 183 de zile se includ: ziua de sosire, ziua de plecare și toate celelalte zile petrecute pe teritoriul României. Orice fracțiune de zi în care contribuabilul este prezent în România contează drept zi de prezență pentru calculul celor 183 de zile.

Ordonanță

Art. 50. — (1) În aplicarea prezentei ordonanțe, pentru fiecare asociație fără personalitate juridică constituită potrivit legii asociații au obligația să încheie contracte de asociere în formă scrisă, la începerea activității, care să cuprindă inclusiv date referitoare la:

- a) părțile contractante;**
- b) obiectul de activitate și sediul asociației;**
- c) contribuția asociaților în bunuri și drepturi;**

d) cota procentuală de participare a fiecărui asociat la veniturile sau pierderile din cadrul asociației;

e) desemnarea asociatului care să răspundă pentru îndeplinirea obligațiilor asociației față de autoritățile publice;

f) condițiile de încetare a asocierii.

(2) Contractul de asociere se înregistrează la organul fiscal teritorial în raza căruia își are sediul asociația, în termen de 15 zile de la data încheierii acestuia. Organul fiscal are dreptul să refuze înregistrarea contractelor în cazul în care acestea nu cuprind date solicitate conform alin. (1).

Norme metodologice

1. Sunt supuse obligației de încheiere și înregistrare a unui contract de asociere atât asociațiile fără personalitate juridică, a căror constituire și funcționare sunt reglementate prin acte normative speciale (asociații familiale, cabinete medicale grupate, cabinete medicale asociate, societate civilă medicală, cabinete asociate de avocați, societate civilă profesională de avocați, notari publici asociați, asociații în participațiune constituite potrivit legii), precum și orice asociere fără personalitate juridică constituită în baza Codului civil.

2. Asociatul desemnat conform prevederilor art. 50 lit. e) din ordonanță are și următoarele obligații:

— să asigure organizarea și conducerea evidențelor contabile;

— să determine venitul net/pierdere obținut/obținută în cadrul asociației, precum și distribuirea venitului net/pierderii pe asociați;

— să depună o declarație privind veniturile și cheltuielile estimate, în termen de 15 zile de la începerea activității producătoare de venit, la organul fiscal teritorial în raza căruia își are sediul asociația;

— să înregistreze contractul de asociere, precum și orice modificare a acestuia la organul fiscal teritorial în raza căruia își are sediul asociația, în termen de 15 zile de la data încheierii acestuia;

— să reprezinte asociația în controalele efectuate de organele fiscale, precum și în ceea ce privește depunerea de obiecțiuni, contestații, plângeri asupra actelor de control încheiate de organele fiscale;

— să răspundă la toate solicitările organelor fiscale, atât cele privind asociația, cât și cele privind asociații, legate de activitatea desfășurată de asociație;

— să completeze Registrul pentru evidența aportului și rezultatului distribuit;

— alte obligații ce decurg din aplicarea ordonanței.

Ordonanță

Art. 52. — Asociațiile au obligația să depună la organul fiscal competent declarații anuale de venit conform modelului stabilit de Ministerul Finanțelor, care vor cuprinde și distribuția venitului net/pierderii pe asociați, până la data de 15 martie a anului următor.

Norme metodologice

Asociația, prin asociatul desemnat, depune până la data de 15 martie a anului următor, la organul fiscal în a cărui rază teritorială își are sediul, o declarație anuală care cuprinde venitul net/pierdere realizat/realizată pe asociație, precum și distribuția venitului net/pierderii pe fiecare asociat.

O copie de pe declarație se transmite de către asociatul desemnat fiecărui asociat. Pe baza acestei copii asociații vor cuprinde în declarația de venit global venitul net/pierdere ce le revine din activitatea asociației.

Ordonanță

Art. 53. — Venitul/pierdere anual/anuală, realizate în cadrul asociației, se distribuie asociaților proporțional cu cota procentuală de participare, conform contractului de asociere.

Norme metodologice

1. Venitul net/pierdere asociației se distribuie asociaților în funcție de cota lor de participare. Venitul net se consideră distribuit și dacă acesta rămâne la asociație sau este pus la dispoziție asociaților.

2. În cazul modificării cotelor de participare în cursul anului, pentru distribuirea venitului net anual se va proceda astfel:

a) se determină un venit net/o pierdere intermediar/intermediară la sfârșitul lunii în care s-au modificat cotele pe baza venitului brut și a cheltuielilor, astfel cum acestea sunt înregistrate în evidențele contabile;

b) venitul net/pierdere intermediar/intermediară se alocă fiecărui asociat, în funcție de cotele de participare, până la data modificării acestora;

c) la sfârșitul anului, din venitul net/pierdere anual/anuală se deduce venitul net/pierdere intermediar/intermediară, iar diferența se alocă asociaților în funcție de cotele de participare ulterioare modificării acestora;

d) venitul net/pierdere anual/anuală distribuit/distribuită fiecărui asociat se determină prin însumarea veniturilor nete/pierderilor intermediare determinate potrivit lit. b) și c).

Ordonanță

Art. 56. — Venitul anual global impozabil este format din suma veniturilor nete a categoriilor de venituri prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a)—c), determinate conform prevederilor cap. II din prezenta ordonanță, și a veniturilor de aceeași natură, obținute de persoanele fizice române din străinătate, din care se scad, în ordine, pierderile fiscale reportate și deducerile personale.

Norme metodologice

1. Categoriile de venituri care se supun procedurii de globalizare sunt:

— venituri din activități independente, pentru care venitul net anual se determină potrivit prevederilor art. 16—21 din ordonanță;

— venituri din salarii, pentru care venitul net se determină potrivit art. 24 din ordonanță;

— venituri din cedarea folosinței bunurilor, pentru care venitul net se determină potrivit art. 32 din ordonanță.

Impozitul pe venitul anual global impozabil se calculează pentru veniturile din România și/sau din străinătate pe care o persoană fizică română cu domiciliul în România le realizează în cursul aceluiași an calendaristic.

2. Următoarele venituri nu se cuprind în venitul anual global impozabil:

— veniturile din dividende și dobânzi;

— veniturile din jocuri de noroc, din transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare și părților sociale, din premii și prime, precum și diverse venituri, astfel cum sunt prevăzute la art. 38 din ordonanță.

3. Pentru determinarea venitului anual global impozabil se procedează astfel:

a) se determină venitul net/pierdere fiscală pentru activitatea desfășurată în cadrul fiecărei categorii de venit supuse globalizării, potrivit regulilor proprii. Pentru persoanele fizice asociate venitul net/pierdere anuală luat/luată în calcul la determinarea venitului anual global impozabil este venitul net/pierdere distribuită;

b) se însumează veniturile nete, avându-se în vedere și pierderile admise la compensare pentru anul fiscal de impunere. Din rezultatul obținut se deduc, în ordine, pierderile fiscale reportate, acesta reprezentând venitul anual global. Dacă pierderile sunt mai mari decât suma veniturilor nete, rezultatul reprezintă pierdere de reportat;

c) din venitul anual global se scad deducerile personale determinate potrivit art. 12 din ordonanță, rezultând venitul anual global impozabil.

Ordonanță

Art. 57. — (1) Pierderea fiscală anuală înregistrată din activități independente se poate compensa cu rezultatele pozitive ale celorlalte categorii de venituri cuprinse în venitul anual, altele decât cele din salarii și asimilate salariilor, obținute în cursul aceluiași an fiscal. Pierderea care rămâne necompensată în cursul aceluiași an fiscal devine pierdere reportată.

(2) Pierderile provenind din străinătate ale persoanelor fizice române se compensează cu veniturile de aceeași natură, din străinătate, pe fiecare țară, înregistrate în cursul aceluiași an fiscal, sau se reportează pe următorii 5 ani asupra veniturilor realizate din țara respectivă.

Norme metodologice

1. Rezultatul negativ dintre venitul brut și cheltuielile aferente deductibile înregistrate pentru fiecare loc de realizare la o categorie de venituri reprezintă pierdere fiscală obținută dintr-un loc de desfășurare a activității pentru acea categorie de venit.

2. Compensarea pierderilor fiscale anuale se realizează astfel:

a) pierderea fiscală obținută dintr-un loc de desfășurare a unei activități independente se poate compensa cu venitul net obținut în alt loc de desfășurare a unei activități independente. Dacă pierderea fiscală obținută dintr-un loc de desfășurare a unei activități independente se compensează numai parțial cu venitul net obținut în alt loc de desfășurare a unei activități independente, suma rămasă necompensată reprezintă pierdere fiscală anuală din activități independente;

b) pierderea fiscală anuală din activitate independentă din România nu se poate compensa cu veniturile din salarii, dar se poate compensa cu veniturile nete din cedarea folosinței bunurilor obținute, în cursul aceluiași an fiscal;

c) pierderea fiscală anuală din activități independente înregistrată de un contribuabil în România nu poate fi compensată cu veniturile realizate de acesta din străinătate;

d) pierderea fiscală din străinătate se compensează cu veniturile din străinătate, de aceeași natură și din aceeași țară, în cursul aceluiași an fiscal. Pierderea anuală necompensată se reportează pe următorii 5 ani și se compensează cu veniturile de aceeași natură și din aceeași țară obținute în cursul perioadei respective.

Ordonanță

Art. 58. — Regulile de reportare a pierderilor sunt următoarele:

a) reportul se efectuează cronologic, în funcție de vechimea pierderii, în următorii 5 ani consecutivi;

b) dreptul la report este personal și netransmisibil;

c) pierderea reportată, necompensată după expirarea perioadei prevăzute la lit. a), reprezintă pierdere definitivă a contribuabilului;

d) compensarea pierderii reportate se efectuează numai din veniturile prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și c).

Norme metodologice

1. Dacă în urma compensărilor admise pentru anul fiscal rămâne o pierdere necompensată, aceasta reprezintă pierdere fiscală reportată pe anii următori până la al cincilea an inclusiv. Astfel, pierderea fiscală înregistrată în anul 2000 poate fi reportată, dacă nu a putut fi compensată cu veniturile obținute în anul 2000, până în anul 2005. Dacă această pierdere nu va fi compensată cu veniturile realizate până în anul 2005, atunci diferența de pierdere care nu a putut fi compensată în limita de 5 ani va reprezenta pierdere definitivă.

2. Regulile de compensare și reportare a pierderilor sunt următoarele:

a) reportarea pierderilor se va face an după an, începând cu pierderea cea mai veche;

b) dreptul la reportul pierderii este personal și supus identității contribuabilului; nu poate fi transmis moștenitorilor sau oricărei alte persoane, în scopul reducerii sarcinii fiscale ce revine acestora, și reprezintă pierdere definitivă a contribuabilului decedat.

Ordonanță

Art. 59. — (1) Contribuabilii au obligația să completeze și să depună la organul fiscal în raza căruia își au domiciliul o declarație de venit global, precum și declarații speciale, în mod eșalonat până la 31 martie a anului următor celui de realizare a venitului.

(2) Declarațiile speciale se completează pentru fiecare categorie de venit și pe fiecare loc de realizare a acestuia și se depun la organul fiscal unde se află sursa de venit.

(3) La propunerea Ministerului Finanțelor, Guvernul aprobă criteriile și termenele de depunere eșalonată a declarației de venit global și a declarațiilor speciale.

(4) Contribuabilii care realizează venituri dintr-o singură sursă, sub formă de salarii, nu sunt obligați să depună declarație de venit global. De asemenea, nu se va depune declarație specială pentru acele venituri a căror impunere este finală.

Norme metodologice

1. *Declarația de venit global* este documentul prin care contribuabilii declară veniturile obținute în anul fiscal de raportare, în vederea calculării de către organul fiscal a venitului anual global impozabil și a impozitului pe venitul anual global.

2. Declarația de venit global se depune de către contribuabilii, persoane fizice române cu domiciliul în România, care obțin, atât din România, cât și din străinătate, venituri care, potrivit art. 56 din ordonanță, se globalizează.

3. Nu depun declarație de venit global contribuabilii care:

a) obțin venituri dintr-o singură sursă, sub formă de salarii, de la funcția de bază, pentru activități desfășurate în România;

b) obțin numai venituri din România de natura dividendelor, dobânzilor, precum și de natura celor prevăzute la art. 38 din ordonanță, a căror impunere este finală;

c) contribuabilii prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. b) și c) și alin. (2) din ordonanță.

4. Declarația se depune până la data de 31 martie a anului următor celui de realizare a venitului, la organul fiscal în a cărui rază teritorială contribuabilii își au domiciliul.

Contribuabilii care își schimbă domiciliul în cursul anului fiscal depun declarația de venit global la organul fiscal în a cărui rază teritorială își au domiciliul la data depunerii declarației.

5. Contribuabilii, cu excepția celor pentru care deducerile personale suplimentare sunt calculate de angajatori, au obligația de a anexa la declarația de venit global și documentele justificative care atestă dreptul la deduceri personale suplimentare.

6. *Declarațiile speciale* sunt documentele prin care contribuabilii declară veniturile și cheltuielile efectiv realizate, pe fiecare categorie de venit și pe fiecare sursă în parte, în vederea stabilirii de către organul fiscal a plăților anticipate.

7. Declarațiile speciale se depun de toți contribuabilii prevăzuți la art. 2 alin. (1) din ordonanță, care realizează, individual sau dintr-o formă de asociere, venituri din activități independente, precum și venituri din cedarea folosinței bunurilor.

Pentru veniturile realizate dintr-o formă de asociere, venitul declarat va fi venitul net/pierderea distribuită din asociere.

Nu se depun declarații speciale pentru următoarele categorii de venituri:

a) venituri sub formă de salarii și venituri asimilate salariilor, obținute de la funcția de bază. Pentru aceste venituri informațiile sunt cuprinse în fișele fiscale, care se depun de plătitorul de venit până în ultima zi a lunii februarie a anului curent pentru anul fiscal expirat, cu excepția celor prevăzute la art. 28 din ordonanță;

b) venituri de natura dividendelor, dobânzilor, precum și veniturile de natura celor prevăzute la art. 38 din ordonanță, a căror impunere este finală.

8. Declarațiile speciale se depun, în funcție de tipul venitului și de forma de organizare, la organul fiscal teritorial competent, care se stabilește după cum urmează:

a) pentru venituri din activități independente — organul fiscal în a cărui rază teritorială se află sediul desfășurării activității.

În cazul persoanelor fizice care au și puncte de lucru situate în raza teritorială a altor organe fiscale, declarațiile speciale se depun la organul fiscal unde se găsește sediul principal.

Pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală sursa venitului este considerată domiciliul contribuabilului;

b) pentru venituri din cedarea folosinței bunurilor imobile — organul fiscal în a cărui rază teritorială se află bunul;

c) pentru venituri din cedarea folosinței bunurilor mobile — organul fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul contribuabilului;

d) pentru veniturile din străinătate — organul fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul contribuabilului sau reședința, în cazul persoanelor fizice străine;

e) pentru veniturile obținute dintr-o formă de asociere — organul fiscal în a cărui rază teritorială se află sediul asociației.

9. În cazul în care sediul principal și domiciliul contribuabilului se află în raza teritorială a aceluiași organ fiscal, contribuabilul va depune atât declarația de venit global, cât și declarația specială la organul fiscal de domiciliu.

10. Contribuabilul care obține venituri din mai multe surse sau categorii de venituri va depune câte o declarație specială pentru fiecare sursă sau categorie de venit în parte.

11. Contribuabilii pentru care venitul net se determină pe bază de norme de venit nu depun declarații speciale.

Ordonanță

Art. 60. — (1) Contribuabilii, precum și asociațiile fără personalitate juridică, care încep o activitate în cursul anului fiscal, sunt obligate să depună la organul fiscal competent o declarație referitoare la veniturile și cheltuielile estimate a se realiza pentru anul fiscal, în termen de 15 zile de la data producerii evenimentului. Fac excepție de la prevederile acestui alineat contribuabilii care realizează venituri pentru care impozitul se percepe prin reținere la sursă.

(2) Contribuabilul care încetează să mai aibă domiciliul în România are obligația să depună la organul fiscal competent o declarație a veniturilor impozabile cuprinzând veniturile realizate până la acel moment.

Norme metodologice

1. Declarațiile privind venitul estimat cuprind informații despre veniturile și cheltuielile estimate a se realiza în anul la care se referă declarația.

Declarațiile privind venitul estimat se depun de contribuabili și de asociațiile fără personalitate juridică, în cazul realizării unei categorii sau surse noi de venit în cursul anului sau în cazurile prevăzute la art. 63 alin. (6) din ordonanță.

2. Contribuabilii care încep o activitate independentă în vederea obținerii de venituri comerciale sau de venituri din profesii liberale au obligația să depună o declarație privind venitul estimat, la organul fiscal unde se află sursa venitului, în termen de 15 zile de la data producerii evenimentului.

Această obligație revine atât contribuabililor care determină venitul net în sistem real, pe baza datelor din evidența contabilă în partidă simplă, cât și celor pentru care venitul net se determină pe bază de norme de venit.

În cazul în care contribuabilul obține venituri de această natură într-o formă de asociere, fiecare asociat va completa și va depune, individual, o declarație privind veniturile estimate rezultate din distribuirea venitului net estimat al asociației.

Asociațiile fără personalitate juridică, ce încep o activitate independentă, au obligația să depună o declarație privind venitul la organul fiscal în a cărui rază teritorială își are sediul asociația, în termen de 15 zile de la încheierea contractului de asociere, o dată cu înregistrarea acestui contract la organul fiscal.

3. Contribuabilii care obțin venituri din cedarea folosinței bunurilor din patrimoniul personal au obligația să depună o declarație privind venitul estimat, în termen de 15 zile de la încheierea contractului între părți.

Declarația privind venitul estimat se depune o dată cu înregistrarea la organul fiscal a contractului încheiat între părți.

Organul fiscal la care se înregistrează contractul între părți și se depune declarația privind venitul estimat este:

- a) pentru venituri din cedarea folosinței bunurilor imobile — organul fiscal în a cărui rază teritorială se află bunul;
- b) pentru venituri din cedarea folosinței bunurilor mobile — organul fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul contribuabilului.

4. Contribuabilii care încetează să mai aibă domiciliul în România vor depune la organul fiscal de domiciliu, în cel mult 5 zile de la încetarea activității, o declarație de venit global, însoțită de declarații speciale.

5. Declarațiile vor cuprinde veniturile și cheltuielile aferente anului fiscal curent, pentru perioada în care contribuabilii au avut domiciliul în România.

6. În termen de 5 zile de la depunerea declarației, organul fiscal de domiciliu va emite decizia de impunere și va comunica contribuabilului eventualele sume de plată sau de restituit.

7. Certificatul de atestare fiscală va fi eliberat numai după plata integrală a impozitului datorat de contribuabil.

Ordonanță

Art. 63. — (1) Contribuabilii care realizează venituri din activități independente și din cedarea folosinței bunurilor sunt obligați să efectueze plăți anticipate cu titlu de impozit, în baza deciziei de impunere emise de organul fiscal competent, exceptându-se cazul reținerilor la sursă.

(2) Plățile anticipate se stabilesc de organul fiscal, luând ca bază de calcul venitul anual estimat sau venitul din decizia de impunere pentru anul fiscal precedent. Dacă impunerea definitivă se realizează după expirarea termenelor de plată prevăzute la alin. (3), contribuabilul va plăti cu titlu de impozit anticipat o sumă egală cu cuantumul impozitului aferent trimestrului IV al anului precedent.

(3) Plățile anticipate se efectuează în patru rate egale, până la data de 15 inclusiv a ultimei luni din fiecare trimestru.

(4) Organul fiscal are dreptul de a stabili din oficiu plățile anticipate, în următoarele cazuri:

- a) contribuabilul nu a depus declarația de venit global pentru anul fiscal încheiat;
- b) contribuabilul nu conduce o evidență contabilă sau datele din contabilitatea condusă nu sunt certe;
- c) contribuabilul nu a furnizat date referitoare la venitul estimat.

(5) Organul fiscal are dreptul de a modifica o decizie de plată anticipată, emisă conform alin. (1), și de a stabili alte plăți anticipate fie în baza unui control ulterior, fie în baza unor date deținute, referitoare la activitatea contribuabilului.

(6) Contribuabilul are dreptul să solicite emiterea unei noi decizii de plată anticipată cu titlu de impozit, dacă prezintă organului fiscal noi acte justificative referitoare la veniturile realizate din activitatea desfășurată. Această modificare a plăților anticipate se poate solicita numai dacă venitul se modifică cu mai mult de 20% față de venitul luat în calculul impozitului, o singură dată pe an, în cursul semestrului II.

Norme metodologice

1. Contribuabilii care realizează venituri din activități independente și din cedarea folosinței bunurilor sunt obligați să efectueze plăți anticipate cu titlu de impozit.

Plățile se vor efectua la organul fiscal în a cărui rază teritorială contribuabilul își are domiciliul, indiferent de locul

unde obține venitul respectiv și pentru care a întocmit și depus declarația specială prevăzută la art. 59 alin. (2) din ordonanță.

Pentru stabilirea plăților anticipate organul fiscal va lua ca bază de calcul venitul anual estimat, în cazul în care contribuabilul este în primul an de activitate, precum și în cazul în care în anul precedent a înregistrat pierdere, sau venitul din decizia de impunere pentru anul fiscal precedent, când acesta se afla cel puțin în al doilea an de activitate.

Dacă impunerea definitivă se realizează după expirarea termenelor de plată stabilite de organul fiscal la primul termen de plată anticipată al anului următor, contribuabilul va achita cu titlu de impozit anticipat o sumă egală cu impozitul aferent trimestrului IV al anului precedent.

2. Plățile anticipate se efectuează în patru rate egale, până la data de 15 inclusiv a ultimei luni din fiecare trimestru, respectiv 15 martie, 15 iunie, 15 septembrie și 15 decembrie.

Dacă contribuabilul începe o activitate independentă sau cedează folosința unor bunuri în cursul anului, primul termen de plată stabilit de organul fiscal competent va fi data de 15 a ultimei luni a trimestrului următor depunerii primei declarații speciale.

3. Organele fiscale competente au dreptul de a stabili din oficiu, folosind metoda estimării, obligația de plată, dacă:

a) contribuabilul nu se prezintă în termen de 15 zile de la termenul stabilit de organul fiscal pentru efectuarea corecturilor, în cazul depunerii unei declarații în a cărei completare au fost constatate erori;

b) contribuabilul nu depune declarația în termen de 15 zile de la primirea înștiințării prin care organul fiscal îi notifică depășirea termenului legal de depunere a declarației;

c) contribuabilul nu conduce evidența contabilă sau datele din evidența contabilă condusă nu sunt certe;

d) contribuabilul nu depune declarații.

4. Estimarea obligației de plată se va face pe baza documentelor existente la dosarul fiscal al contribuabilului, referitoare la perioada de raportare anterioară:

— declarații depuse pentru perioada anterioară;

— procese-verbale de control.

În cazul în care la dosarul fiscal al contribuabilului nu există astfel de documente, contribuabilul în cauză va fi supus de îndată unui control fiscal.

5. Din documentele prevăzute la pct. 4 se vor selecta ultimele venituri și cheltuieli cunoscute ale contribuabilului, care vor fi folosite drept etalon în cadrul procedurii de estimare.

6. Prima etapă în stabilirea obligației de plată va fi actualizarea veniturilor și cheltuielilor folosite drept etalon, avându-se în vedere rata inflației comunicată de Comisia Națională pentru Statistică, aferentă perioadei cuprinse între data stabilirii debitului folosit drept etalon și data stabilirii obligației fiscale din oficiu.

Rezultatul astfel obținut va fi ajustat pe baza oricăror date și informații deținute de organele fiscale (date și informații obținute în urma controalelor efectuate la alți contribuabili care au legături de afaceri cu plătitorul în cauză, date din dosarul fiscal al plătitorului, informații de la terți).

7. Debitul stabilit conform pct. 6 va fi majorat cu 20%.

8. În aplicarea acestei proceduri organul fiscal va întocmi o notă de constatare, care va cuprinde, în mod obligatoriu, elementele care au fost avute în vedere la stabilirea din oficiu, modul de calcul al debitului, precum și penalitățile aplicate pentru nedepunerea la termen a declarației.

Nota de constatare va fi aprobată de către conducătorul unității fiscale.

Pe baza notei de constatare organul fiscal va emite o decizie de impunere, care va fi comunicată contribuabilului.

9. Impozitele stabilite din oficiu de organele fiscale competente se corectează:

a) la data depunerii efective de către contribuabil a declarației referitoare la impozitele care au fost stabilite din oficiu;

b) la data efectuării unui control fiscal care se desfășoară pentru impozitele care au fost stabilite din oficiu.

10. Penalitățile calculate la suma impozitelor stabilite din oficiu sunt datorate așa cum au fost stabilite, indiferent de modalitatea de regularizare ulterioară a impozitelor.

Ordonanță

Art. 64. — (1) Diferențele de impozit rămase de achitat, conform deciziei de impunere anuală, se plătesc în termen de 30 de zile pentru sume de până la 1.000.000 lei și într-un interval de 60 de zile, în cel mult două rate egale lunare, pentru sume ce depășesc 1.000.000 lei, de la data comunicării deciziei.

(2) În cazul în care din decizia de impunere rezultă diferențe de impozit de restituit de la bugetul de stat, sumele plătite în plus se compensează cu obligații neachitate în termen, din anul fiscal curent, iar diferența se restituie în termen de cel mult 60 de zile de la data comunicării deciziei de impunere.

Norme metodologice

1. Decizia de impunere anuală se stabilește, în baza documentelor necesare, de către organul fiscal care va efectua globalizarea, respectiv de organul fiscal în a cărui rază teritorială contribuabilul își are domiciliul.

Dacă sumele plătite anticipat cu titlu de impozit, însușite, sunt mai mici decât suma rezultată din decizia de impunere anuală, diferența se plătește astfel:

— în termen de 30 de zile de la data comunicării, pentru sume de până la 1.000.000 lei;

— în interval de 60 de zile, în cel mult două rate lunare egale, pentru sume ce depășesc 1.000.000 lei.

2. Pentru neplata la termen a acestor diferențe, contribuabilul datorează majorări de întârziere, calculate conform legii.

3. Dacă sumele plătite anticipat cu titlu de impozit, prin însumare sunt mai mari decât sumele rezultate din decizia de impunere anuală, diferențele plătite în plus se compensează cu obligații neachitate în termen din anul fiscal curent, potrivit legii.

4. Diferențele rămase după compensare se restituie de organul fiscal în termen de 60 de zile de la data comunicării deciziei de impunere anuale.

Ordonanță

Art. 73. — Asociațiile fără personalitate juridică care au început activitatea înainte de 1 ianuarie 2000 trebuie să îndeplinească obligațiile prevăzute la art. 50 până la 1 februarie 2000.

Norme metodologice

1. Asociațiile fără personalitate juridică, constituite înainte de 1 ianuarie 2000 și care nu au contracte de asociere încheiate potrivit art. 50 din ordonanță, vor îndeplini această obligație până la data de 1 februarie 2000.

2. Asociațiile fără personalitate juridică, constituite înainte de 1 ianuarie 2000, care au contracte de asociere care însă nu cuprind toate elementele prevăzute la art. 50 din ordonanță, vor încheia un act adițional cuprinzând elementele nou-introduse, pe care îl vor depune la organul fiscal în a cărui rază teritorială își are sediul asociația, la termenul menționat în ordonanță.

Ordonanță

Art. 77. — Persoanele fizice și asociațiile fără personalitate juridică care la data de 31 decembrie 1999 au înregistrat pierderi vor depune, o dată cu declarația anuală de impunere pentru anul fiscal 1999, și o declarație privind venitul estimat pentru anul fiscal 2000, în scopul determinării plăților anticipate.

Norme metodologice

1. Persoanele fizice care desfășoară o activitate independentă, în mod individual, și au înregistrat pierderi în anul 1999 vor depune o declarație privind venitul estimat

pentru anul 2000, la organul fiscal în a cărui rază teritorială se află sursa venitului, o dată cu declarația de impunere pentru anul fiscal 1999.

2. Asociațiile fără personalitate juridică, ce au înregistrat pierderi în anul 1999, au obligația să depună o declarație privind venitul estimat pentru anul 2000 și distribuția acestuia pe asociați, la organul fiscal în a cărui rază teritorială se află sediul asociației, o dată cu declarația de impunere pentru anul 1999.

3. Persoanele fizice care obțin venituri dintr-o formă de asociere înființată înainte de 1 ianuarie 2000 vor depune o declarație privind venitul estimat pentru anul 2000 la organul fiscal în a cărui rază teritorială se află sediul asociației.

În cazul în care asociația din care face parte contribuabilul a obținut venit în anul 1999, declarația privind venitul estimat se completează având în vedere veniturile nete ale asociației la data de 31 decembrie 1999 și cota de participare a asociatului stabilită prin contractul de asociere.

În cazul în care asociația din care face parte contribuabilul a înregistrat pierderi în anul 1999, declarația se completează având în vedere veniturile estimate rezultate din distribuția venitului net estimat al asociației.

Ordonanță

Art. 84. — Prevederile referitoare la întocmirea și depunerea declarațiilor, plata obligațiilor bugetare, soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și plângerilor, controlul fiscal, executarea creanțelor bugetare, precum și cele referitoare la evaziunea fiscală sunt aplicabile și impozitului pe venit.

Norme metodologice

1. Declarația de venit global, declarațiile speciale și declarațiile privind venitul estimat, denumite în continuare *declarații* se întocmesc prin completarea unui formular pus la dispoziție contribuabililor, în mod gratuit, de către Ministerul Finanțelor.

2. Declarațiile trebuie să conțină:

a) datele necesare pentru stabilirea identității contribuabilului și, după caz, a reprezentantului fiscal:

- numele și prenumele contribuabilului;
- domiciliul;
- codul numeric personal;

b) baza de impunere;

c) semnătura contribuabilului sau a reprezentantului fiscal, după caz.

3. Declarațiile se depun de către contribuabil la organul fiscal, direct la registratura acestuia, sau la oficiul poștal, prin scrisoare cu valoare declarată.

Data de depunere a declarației este considerată data înregistrării acesteia la organul fiscal sau data de expediție a poștei, după caz.

În cazul în care ultima zi de depunere este zi nelucrătoare, declarația se consideră a fi depusă în termen dacă se face în ziua lucrătoare imediat următoare termenului de depunere.

4. Contribuabilii au obligația de a întocmi corect declarațiile, în conformitate cu reglementările legale în vigoare, înscriind clar, lizibil și complet informațiile prevăzute de formulare.

5. Organul fiscal va verifica modul de completare a declarațiilor, iar în cazul în care constată erori în completarea acestora, va solicita, în scris, contribuabilului să se prezinte la sediul său, pentru efectuarea corecturilor necesare.

6. Contribuabilul este obligat să se prezinte în termenul stabilit de organul fiscal competent, pentru efectuarea corecturilor.

Dacă contribuabilul nu s-a prezentat în 15 zile de la termenul stabilit pentru efectuarea corecturilor, organul fiscal va stabili din oficiu obligația de plată.

7. Declarațiile de venit global și declarațiile speciale anuale depuse pot fi corectate de contribuabili din proprie inițiativă.

În cazul în care contribuabilul rectifică o declarație specială, acesta trebuie să rectifice și declarația de venit global.

Declarația rectificativă se întocmește pe același model de formular ca și declarația care se corectează, înscriindu-se „X” în căsuța prevăzută în acest scop.

Declarația rectificativă va fi completată înscriindu-se toate datele și informațiile prevăzute de formular, inclusiv cele care nu diferă față de declarația inițială. Rândurile și coloanele care conțin date și informații modificate vor fi marcate printr-un asterisc [*].

Declarația rectificativă va fi semnată și se va depune la același organ fiscal la care a fost depusă declarația inițială, fie direct la registratura acestuia, fie la oficiul poștal, prin scrisoare cu valoare declarată.

Depunerea declarației rectificative în termenul de prescripție a dreptului organelor fiscale de a stabili diferențe de impozite conduce la întreruperea prescripției. De la data

depunerii declarației rectificative începe să curgă o nouă prescripție pentru perioada la care aceasta se referă.

Depunerea declarației rectificative după expirarea termenului de prescripție constituie o recunoaștere voluntară a impozitelor și diferențelor de impozite stabilite pe baza datelor declarate, acestea fiind considerate legal stabilite și datorate.

Declarația rectificativă poate fi depusă ori de câte ori contribuabilul constată erori în declarația inițială.

Dacă contribuabilul depune declarația rectificativă în 15 zile de la termenul stabilit de organul fiscal competent pentru efectuarea corecturilor —, termen comunicat în scris contribuabilului —, acesta va fi sancționat cu avertisment pentru întocmirea incorectă a declarației inițiale.

Declarația rectificativă nu mai poate fi depusă în cazul în care organele de control fiscal se prezintă la domiciliul contribuabilului pentru desfășurarea unei acțiuni de control fiscal pentru impozitele aferente perioadelor supuse controlului.

8. În cazul nedepunerii declarației de venit global sau a declarațiilor speciale anuale, organul fiscal va transmite contribuabilului o înștiințare, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, prin care îi va notifica depășirea termenului legal de depunere a declarației.

Dacă, în termen de 15 zile de la data primirii înștiințării, contribuabilul nu depune declarația, organul fiscal competent va stabili din oficiu obligația de plată.

9. Depunerea cu întârziere a declarației de impozite și taxe se penalizează după cum urmează:

- a) cu 10% din impozitul datorat sau stabilit din oficiu, după caz, dacă declarația este depusă cu o întârziere de până la 30 de zile inclusiv față de termenul legal stabilit;
- b) cu 30% din impozitul datorat sau stabilit din oficiu, după caz, dacă declarația este depusă cu o întârziere de până la 60 de zile față de termenul legal stabilit;
- c) cu 50% din impozitul datorat sau stabilit din oficiu, după caz, dacă declarația este depusă cu o întârziere de peste 60 de zile față de termenul legal stabilit.

Penalitățile calculate la suma impozitelor și taxelor stabilite din oficiu sunt datorate așa cum au fost stabilite, indiferent de modalitatea de regularizare ulterioară a impozitelor sau taxelor.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 64690427282 Banca Comercială Română — S.A., sectorul 5.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro